

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV
HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ABİDE 2016

AKADEMİK BECERİLERİN
İZLENMESİ ve DEĞERLENDİRİLMESİ
SİVAS İL RAPORU

8. SINIFLAR RAPORU

Sivas, 2018

İçindekiler

<u>ABİDE Araştırmasının Genel Amacı.....</u>	<u>1</u>
<u>Evren ve Örneklem.....</u>	<u>1</u>
<u>ABİDE Anketlerinin Hazırlanması</u>	<u>2</u>
<u>ABİDE Öğrenci Anketi İçeriği.....</u>	<u>2</u>
<u>ABİDE Öğretmen Anketi İçeriği.....</u>	<u>3</u>
<u>ABİDE Okul Anketi İçeriği.....</u>	<u>3</u>
<u>BULGULAR</u>	<u>5</u>
<u>Türkçe Dersine İlişkin Bulgular</u>	<u>5</u>
<u>Türkçe Testine İlişkin Yeterlilik Alanları.....</u>	<u>5</u>
<u>Okul Türüne Göre Türkçe Alanındaki Yeterlilik Düzeyleri.....</u>	<u>6</u>
<u>Türkçe Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri.....</u>	<u>8</u>
<u>Türkçe Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri</u>	<u>12</u>
<u>Öğretmenin Eğitim Düzeyi.....</u>	<u>12</u>
<u>Öğretmenlerin Eğitim Düzeyi ve Kıdemin Birlikte Ele Alınması.....</u>	<u>12</u>
<u>Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları.....</u>	<u>13</u>
<u>Türkçe Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri</u>	<u>14</u>
<u>Türkçe Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri</u>	<u>15</u>
<u>Okul Türü.....</u>	<u>15</u>
<u>Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu</u>	<u>16</u>
<u>Okulda Kütüphane Olup Olmama Durumu</u>	<u>16</u>
<u>Matematik Dersine İlişkin Bulgular.....</u>	<u>17</u>
<u>Matematik Testine İlişkin Yeterlilik Alanları.....</u>	<u>17</u>
<u>Matematik Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri.....</u>	<u>21</u>
<u>Matematik Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri.....</u>	<u>25</u>
<u>Matematik Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri.....</u>	<u>27</u>
<u>Fen Bilimleri Dersine İlişkin Bulgular</u>	<u>28</u>
<u>Fen Bilimleri Testine İlişkin Yeterlilik Alanları.....</u>	<u>28</u>
<u>Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri.....</u>	<u>32</u>
<u>Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri.....</u>	<u>36</u>
<u>Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri.....</u>	<u>38</u>
<u>Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Bulgular.....</u>	<u>40</u>
<u>Sosyal Bilgiler Testine İlişkin Yeterlilik Alanları</u>	<u>40</u>
<u>Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri</u>	<u>44</u>
<u>Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri</u>	<u>48</u>

Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri 50

AKADEMİK BECERİLERİN İZLENMESİ VE DEĞERLENDİRMESİ

SİVAS İLİ 8. SINIFLAR RAPORU

ABİDE Araştırmasının Genel Amacı

ABİDE araştırmasının genel amacı, ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin zihinsel becerilerinin ortaya konulması ve öğrencilerin başarılarıyla ilişkili öğrenci, öğretmen ve okul özelliklerinin belirlenmesidir. Bu genel amaç kapsamında ulaşılmaya hedeflenen alt amaçlar ise şunlardır:

- 8. sınıf düzeyinde öğrencilerin Türkçe, matematik, fen bilimleri ve sosyal bilgiler alanlarında zihinsel becerilere ne ölçüde sahip olduklarını belirlemek,
- Öğrencilerin başarılarını etkileyen duyuşsal, aile ve okul özelliklerini ortaya koymak,
- Öğrencilerin puanlarının karşılık geldiği yeterlik düzeylerinin olduğu ve puanların anlam kazandığı bir değerlendirme sistemi kurmak,
- Yeterlik düzeylerinin belirlenmesinden sonra periyodik olarak uygulanacak bu çalışma ile süreç içerisinde eğitimde gelişimi ve üst yeterlik düzeyine ulaşan öğrenci sayısını ortaya koyabilmektir.

Evren ve Örneklem

ABİDE örnekleminin belirlenmesinde MEB Strateji Geliştirme Başkanlığından alınan okul ve şube sayıları kullanılmıştır. 16.488 ortaokul ve 48.679 şubeyle başlanan çalışmaya, özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin bulunduğu okul ve şubeler, çalışmanın dışında tutularak 16.118 okul ve 48.091 şube üzerinden devam edilmiştir. 81 il için yapılan çalışmada her bir il için yaklaşık 400 öğrencilik gözlemin yeterli olacağına karar verilmiştir ($p=0,5$, $q=0,5$; maksimum varyans=0,25, $d=0,05$).

Her bir ilde Merkezi Ortak Sınav'a giren öğrenci sayıları üzerinden şubelerde yer alan ortalama öğrenci sayıları hesaplanmıştır. Her bir il için seçilmesi gerekli minimum sayı olan 400 öğrenciye şubeler yoluyla ulaşmak daha kolay ve ekonomik olacağından 400 öğrencinin ne kadarlık bir şube sayısına denk geldiği belirlenmiştir. Araştırmanın genellenebilirliğini artırmak için büyükşehirlerde örnekleme girecek şube sayıları artırılmıştır. Yaklaşık 38.000 öğrenci sayısına ulaşacak şekilde büyükşehir olmayan illerde minimum şube sayısına karşılık gelen öğrenci sayısı hesaplandıktan sonra geriye kalan şubeler büyükşehirlerin öğrenci sayılarıyla orantılı olarak illere dağıtılmıştır.

İl düzeyinde örnekleme seçilen şube sayıları belirlendikten sonra, seçilen örneklemin ili daha iyi temsil edebilmesi için şubeler tabakalı örnekleme yoluyla alt tabakalara dağıtılmıştır. Her bir il için seçilen örneklem öncelikle kent-kır, ardından devlet-özel olarak alt düzeylere

dağıtılmış ardından devlet okulları, “ikili-normal öğretim”; ikili ve normal öğretime sahip okulların her biri de “imam hatip”, “genel” ve “YBO” olacak şekilde şube sayılarıyla orantılı olacak şekilde alt düzeylere ayrılmıştır.

ABİDE Anketlerinin Hazırlanması

ABİDE çalışması kapsamında öğrenci başarısını belirleyen bağlamsal faktörler hakkında veri toplanmasının bütüncül bir değerlendirme yapmaya olanak sağlayacağı düşünülmüş ve başarı testlerinin yanı sıra öğrenci, öğretmen ve okul anketleri hazırlanmıştır. Öğrenci anketleri, uygulamaya katılan bütün öğrencilere; öğretmen anketleri, ABİDE uygulamasının gerçekleştirildiği sınıfların dersine giren Türkçe, matematik, fen bilimleri ile sosyal bilgiler öğretmenlerine; okul anketleri ise ABİDE uygulamasının yapıldığı okulların müdürlerine uygulanmıştır.

Öğrenci, öğretmen ve okul anketlerinin hazırlanmasının ilk aşamasında Ankara’da sosyo-ekonomik düzey (SED) bakımından farklılık gösteren (düşük-orta-yüksek SED) üç okul belirlenmiştir. Bu okulların 8. sınıf öğrencilerinden, okullardaki Türkçe, matematik, fen bilimleri ile sosyal bilgiler öğretmenlerinden ve okul yöneticilerinden “Öğrenci başarısını etkileyen faktörler nelerdir?” sorusu üzerine düşünerek bir metin yazmaları istenmiştir. Elde edilen yaklaşık 400 öğrenci, 50 öğretmen ve 3 yönetici kompozisyonu incelenmiş ve anketin taslak kısmı oluşturulmuştur. Daha sonra literatür taraması yapılmış ve PISA, TIMSS gibi geniş ölçekli uygulamalarda kullanılan anketlerden yararlanılmıştır. Tüm bu incelemelerin ardından uzman görüşü alınarak anketlerin nihai hâli oluşturulmuştur.

ABİDE Öğrenci Anketi İçeriği

Anket Konu Başlığı	Konu İçeriği
Kişisel Bilgiler	Öğrencilerin kendileri, aileleri, yaşadıkları çevre ve okul yaşantılarıyla ilgili bilgileri kapsamaktadır.
Okulunuz Hakkındaki Bilgi ve Düşünceleriniz	Öğrencilerin okulları hakkındaki genel bilgileri ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Ödevleriniz ve Dönem Sonu Başarılarınızın Belirlenmesine İlişkin Görüşleriniz	Öğrencilerin okulda verilen ödevler ve yapılan ölçme-değerlendirme uygulamaları hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.

Okulunuzda Matematik Dersi Hakkındaki Görüşleriniz	Öğrencilerin, okullarında almış oldukları matematik dersi hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Okulunuzda Fen Bilimleri Dersi Hakkındaki Görüşleriniz	Öğrencilerin, okullarında almış oldukları fen bilimleri dersi hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Okulunuzda Türkçe Dersi Hakkındaki Görüşleriniz	Öğrencilerin, okullarında almış oldukları Türkçe dersi hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Okulunuzda Sosyal Bilgiler Dersi Hakkındaki Görüşleriniz	Öğrencilerin, okullarında almış oldukları Sosyal Bilgiler dersi hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Kişisel Bilgiler	Öğrencilerin, okullarındaki eğitim-öğretim ortamı ve öğretmenleri hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.

ABİDE Öğretmen Anketi İçeriği

Anket Konu Başlığı	Konu İçeriği
Kişisel Bilgiler	Öğretmenlerin kendileri, eğitim yaşantıları ve meslek kariyerleri ile ilgili bilgileri kapsamaktadır.
Mesleki Gelişim	Öğretmenlerin, mesleki gelişimlerine katkı sağlayan etkinliklere katılım durumları hakkındaki bilgileri kapsamaktadır.
Akademik Başarıda Okulun Önemi	Öğretmenlerin, görev yaptıkları okullarda eğitim başarısını etkileyen faktörler hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.
Öğretmenlik Mesleği	Öğretmenlerin, öğretmenlik mesleği hakkındaki görüş ve düşüncelerini kapsamaktadır.

ABİDE Okul Anketi İçeriği

Anket Konu Başlığı	Konu İçeriği
---------------------------	---------------------

Kişisel Bilgiler	Okul yöneticilerinin kendileri, eğitim yaşantıları ve meslek kariyerleri ile ilgili bilgileri kapsamaktadır.
Okulunuz Hakkında	Okullar hakkındaki genel bilgileri kapsamaktadır.
Kaynaklar ve Teknoloji	Okul yöneticilerinin, okullarında eğitim-öğretim için mevcut olan veya ihtiyaç duydukları kaynaklar hakkındaki görüşlerini kapsamaktadır.
Okulunuzda Eğitim-Öğretim	Okul yöneticilerinin, okullarında verilen eğitim-öğretim hakkındaki görüş ve önerilerini kapsamaktadır.

BULGULAR

Bu bölümde Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler testleri bazı değişkenlere göre analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar testlere ait başlıklar altında verilmiştir.

Türkçe Dersine İlişkin Bulgular

Türkçe testinin değişkenlere göre betimsel istatistikleri aşağıda verilmiştir.

Türkçe Testine İlişkin Yeterlilik Alanları

Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün hazırladığı ABİDE 2016 8. Sınıflar raporunda belirtilen Türkçe testi için iç yeterlilik düzeyleri ve bu düzeylere karşılık gelen puanlar Tablo 1.'de belirtilmiştir.

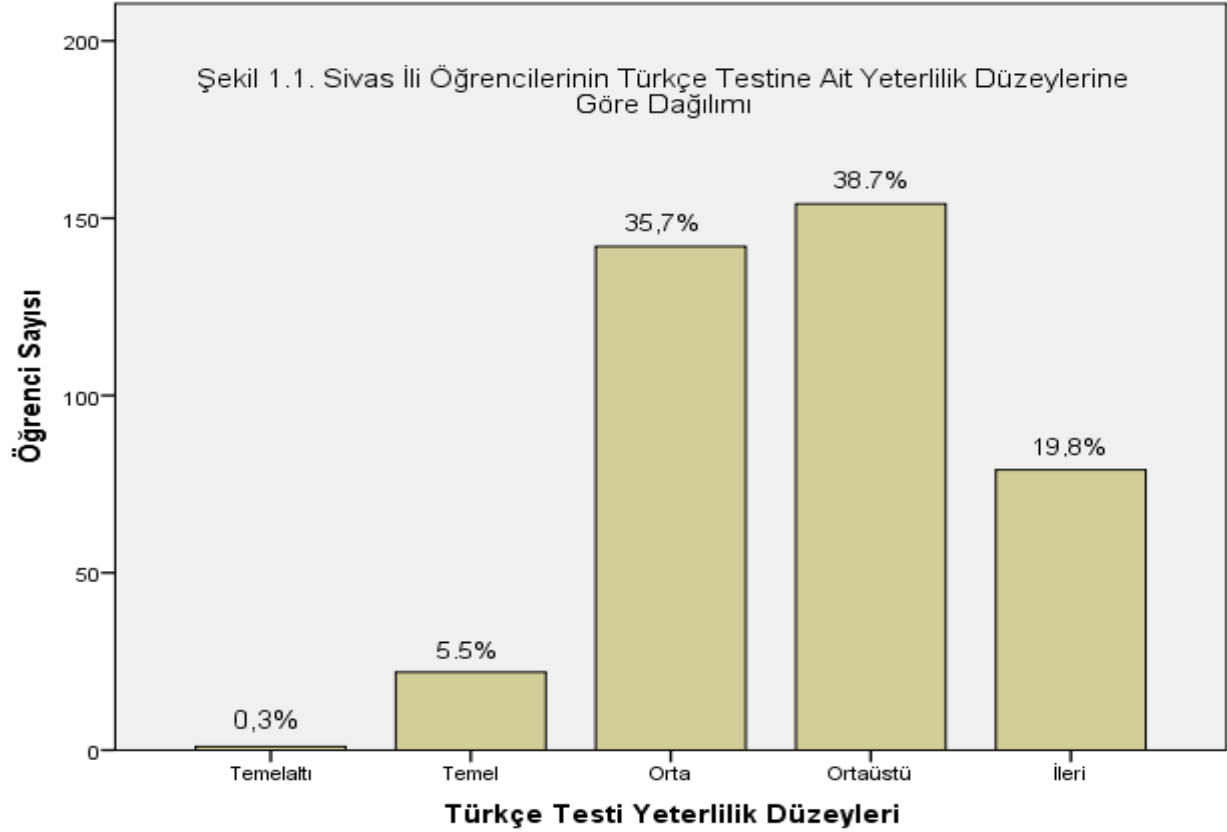
Tablo 1.1. Türkçe Dersi Yeterlilik Düzeyleri ve Puan Karşılıkları

Yeterlilik Düzeyleri	Puan Karşılığı
Temelaltı	253,39'dan düşük
Temel	253,39 dâhil olmak üzere 367,88'e kadar
Orta	367,88 dâhil olmak üzere 486,00'ya kadar
Ortaüstü	486,00 dâhil olmak üzere 574,20'ye kadar
İleri	574,20 ve üzeri

Tablo 1.1. incelediğinde bir öğrenci Türkçe testinden 253,39'dan düşük bir puan aldığıda temelaltı düzeyde, 253,39 dâhil olmak üzere 367,88 arasında bir puan aldığıda temel düzeyde, 367,88 dâhil olmak üzere 486,00 arasında puan aldığıda orta düzeyde, 486,00 dâhil olmak üzere 574,20 arasında puan aldığıda ortaüstü, 574,20 ve üzeri puan aldığıda ise ileri düzeyde yer almaktadır. Buna göre Sivas ili 8. sınıf öğrencilerinin Türkçe testine ait yeterlilik düzeylerine dağılımları tablo1.2.'de verilmiştir.

Tablo 1.2. Türkçe Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlilik Düzeyleri	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
Temelaltı	1	0,3
Temel	22	5,5
Orta	142	35,7
Ortaüstü	154	38,7
İleri	79	19,8
Toplam	398	100,0

Tablo 1.2. ve Şekil 1.1. incelediğinde Sivas ilinde Türkçe testi için öğrencilerin; % 8,8'nin temelaltı ve temel düzeyde, %35,7'si orta düzeyde, 58,5'nin ortaüstü ve ileri düzeyde yer aldığı görülmektedir. Türkçe testi için Türkiye'de oranlarına bakıldığında öğrencilerin %26'sının temel ve temelaltı düzeyde, %45' i orta düzeyde, %29'u orta ve ileri düzeyde olduğu görülmektedir. İlimiz ve Türkiye oranları karşılaştırıldığında ortaüstü ve ileri düzeyde bulunan öğrenci oranımız (%58,5) ülke oranının (%29) üzerinde bulunmaktadır. Aynı şekilde temel ve temelaltı düzeyinde öğrenci oranı ülke oranından oldukça düşüktür. Buna göre ilimiz özelinde Türkçe testi için ülke geneline göre daha başarılı olduğu söylenebilir.

Okul Türüne Göre Türkçe Alanındaki Yeterlilik Düzeyleri

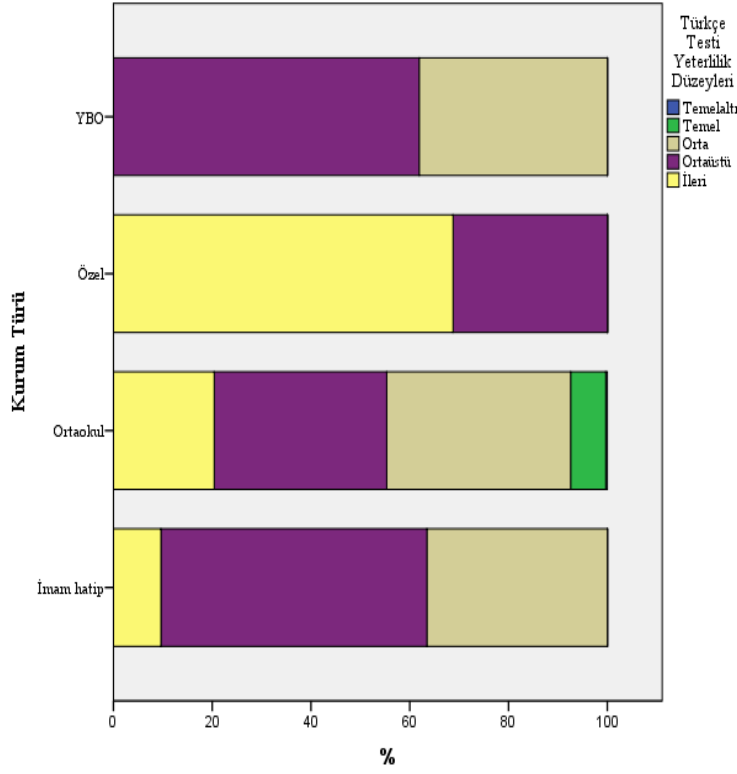
Okul türüne göre okulların yeterlilik düzeylerinin Türkçe alanındaki dağılımı Tablo 1.3. ve Şekil 1.2.'de verilmiştir.

Tablo 1.3 Okul Türüne Göre Okulların Türkçe Alanındaki Yeterlilik Düzeyleri

Kurum Türü		Frekans(f)	Yüzde(%)
İmam Hatip	Orta	19	36,5
	Ortaüstü	28	53,8

	İleri	5	9,6
	Toplam	52	100,0
Ortaokul	Temelaltı	1	0,3
	Temel	22	7,1
	Orta	115	37,2
	Ortaüstü	108	35,0
	İleri	63	20,4
	Toplam	309	100,0
Özel Ortaokul	Ortaüstü	5	31,3
	İleri	11	68,8
	Toplam	16	100,0
YBO	Orta	8	38,1
	Ortaüstü	13	61,9
	Toplam	21	100,0

Tablo 1.3.'e göre ortaüstü ve ileri düzeyde en yüksek, temel ve temelaltı düzeyde en düşük öğrenci yüzdesine sahip olan okulların özel okullar; ortaüstü ve ileri düzeyde en düşük, temel ve temelaltı düzeyde en yüksek öğrenci yüzdesine sahip okulların ise Ortaokullar olduğu görülmektedir. Bu durum şekil 1.2.'de grafiksel olarak belirtilmiştir.

Şekil 1.2. Okul Türüne Göre Okulların Türkçe Alanındaki Yeterlilik Düzeylerinin Dağılımı

Türkçe Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Bu bölümde Türkçe testindeki başarıların öğrenci anketinde yer alan değişkenler açısından incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar aşağıda belirtilmiştir.

Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyi göre öğrencilerin Türkçe testine ait betimsel istatistikler tablo 1.3.'de verilmiştir.

Tablo 1.3. Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Türkçe Testi Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Anne Eğitim Düzeyi	N	%	X
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	27	7,8	476,5935
İlkokul mezunu	179	50,4	494,9539
Ortaokul mezunu	92	25,8	489,8111
Lise mezunu	42	11,8	552,7089
Önlisans mezunu	1	0,3	
Lisans mezunu	14	3,9	602,1383
Toplam	357	100,0	

Türkçe testine ilişkin öğrenci ortalamaları; öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının annelerin eğitim düzeyi lisans olan öğrencilere ait olduğu (X:602,1383), en düşük puan ortalamasının ise annelerinin eğitim düzeyi okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Anne eğitim düzeyi artıkça öğrencinin de başarısının arttığı söylenebilir. Ayrıca anne eğitim düzeyi değişkenine göre Türkiye ortalamalarına baktığımızda en yüksek puan ortalamasının annelerinin eğitim düzeyi doktora olan öğrencilere, en düşük ortalamasının ise annesinin okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Bu durum ilimiz sonuçları ile ülke sonuçlarının örtüştüğünü göstermektedir.

Eğitim Hedefi

Tablo 1.4.'de öğrencinin eğitim hedefi değişkenine göre Türkçe testinin puan ortalamalarına yer verilmiştir.

Tablo 1.4. Eğitim Hedefi Değişkenine Göre Öğrencilerin Türkçe Testi Betimsel İstatistikleri

Eğitim Hedefi	N	%	X
Liseyi bitirmek	37	10,1	398,6044
Yüksekokulu bitirmek	25	6,8	470,6535
Üniversiteyi bitirmek	207	56,7	505,5921
Yüksek lisans ya da doktora yapmak	96	26,3	545,681
Toplam	365	100,0	445,99

Öğrencinin eğitim hedefine göre Türkçe testi puan ortalamaları incelendiğinde; en yüksek puan ortalamasının eğitim hedefi yüksek lisans ve doktora yapmak olan öğrencilere (X=545,681), en düşük puan ortalamasının ise eğitim hedefi liseyi bitirmek (X= 398,6044) olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Öğrencilerin eğitim hedefindeki düzey artıkça Türkçe testine ilişkin puan ortalamaları da artmaktadır. Bu durum ülke istatistikleri ile benzerlik göstermektedir.

Evdeki Kitap Sayısı

Evdeki kitap sayısına göre öğrencilerin Türkçe testine ait betimsel istatistikler Tablo 1.5.'de yer verilmiştir.

Tablo 1.5. Evdeki Kitap Sayısına Göre Öğrencilerin Türkçe Testi Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Kitap Sayısı	N	%	X
0-5 kitap	30	8,6	421,8774
6-15 kitap	130	37,1	483,3350
16-50 kitap	101	28,9	517,5341
51-80 kitap	48	13,7	524,5978
81 ve üzeri kitap	41	11,7	553,0241
Toplam	350	100	461,8300

Türkçe testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin evinde bulunan kitap sayısına göre incelendiğinde, en yüksek puan ortalamasının evinde 81 ve üzeri kitap bulunan öğrencilere ait olduğu ($X=553,0241$); en düşük puan ortalamasının ise evinde 0-5 kitap bulunan öğrencilere ait olduğu ($X=421,8774$) görülmektedir.

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Destekleme ve yetiştirme kurslarına (DYK) katılma durumuna göre öğrencilerin Türkçe testine ait puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.6.'da verilmiştir.

Tablo 1.6. DYK'ya Katılma Durumuna Göre Öğrencilerin Türkçe Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılım Durumu	N	%	X
Katılmadım	131	35,3	482,574
Yalnızca 1. dönem katıldım.	53	14,3	498,521
Yalnızca 2. dönem katıldım.	30	8,1	462,605
Her iki dönemde de katıldım.	157	42,3	528,7
Toplam	371	100	502,823

Öğrencilerin %35,3'ü DYK' lara katılmadığını ifade ederken, %42,3'ü her iki dönem de DYK' ya katıldığını belirtmiştir. Öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumuna göre öğrencilerin Türkçe testi puan ortalamaları incelendiğinde en yüksek puan

ortalaması her iki dönem de DYK' lara katılan öğrencilere ait olduğu, en düşük ortalamanın ise DYK' lara hiç katılmayan öğrencilere ait olduğu görülmektedir.

Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödevler İçin Harcadıkları Süre

Öğrenci görüşlerine göre Türkçe öğretmenlerinin ödev verme sıklığına ilişkin betimsel istatistikler 1.7.'de görülmektedir.

1.7. Türkçe Öğretmenlerinin Ödev Verme Sıklığına İlişkin Betimsel İstatistikler

	N	%
Hiç	40	11,7
Haftada 1 ya da 2 kez	220	64,1
Haftada 3 ya da daha fazla	83	24,2
Toplam	343	100,0

Öğrenciler en yüksek oranla (%64) Türkçe öğretmenlerinin haftada 1 ya da 2 kez ödev verdiklerini belirtmiştir. Türkçe öğretmenlerinin haftada 3 ya da daha fazla ödev verdiğini belirten öğrenci oranı %24 iken hiç ödev vermediğini belirten öğrenci oranı %11,7'dir. Öğrencilerin Türkçe dersinde verilen ödevleri yapmak için harcadıkları süreye göre Türkçe testi puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo1.8.'de verilmiştir.

1.8. Öğrencilerin Türkçe Ödevleri İçin Harcadıkları Süreye Göre Türkçe Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

	N	%	X
15 dakika ya da daha az	110	30,4	490,28
16-30 dakika	145	40,1	506,487
31-60 dakika	73	20,2	517,046
61-90 dakika	19	5,2	505,424
90 dakikadan fazla	15	4,1	512,667
Toplam	362	100	504,172

Öğrencilerin % 90,7'si Türkçe dersi ödevlerine en fazla bir saat süre ayırdıklarını belirtmiştir. Bununla birlikte en yüksek oranla öğrencilerin %40,1'i Türkçe ödevlerine 16-30

dakika harcadığı görülürken, en düşük oranla 90 dakikadan fazla zaman harcadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin Türkçe dersi ödevleri için harcadıkları süre

Türkçe Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Bu bölümde öğretmen anketinde yer alan değişkenlerin öğrencilerin Türkçe testindeki başarıları üzerindeki etkisi analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlara analiz yapılan değişken başlığı altında yer verilmiştir.

Öğretmenin Eğitim Düzeyi

Öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre öğrencilerin Türkçe testi puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.9.' da verilmiştir.

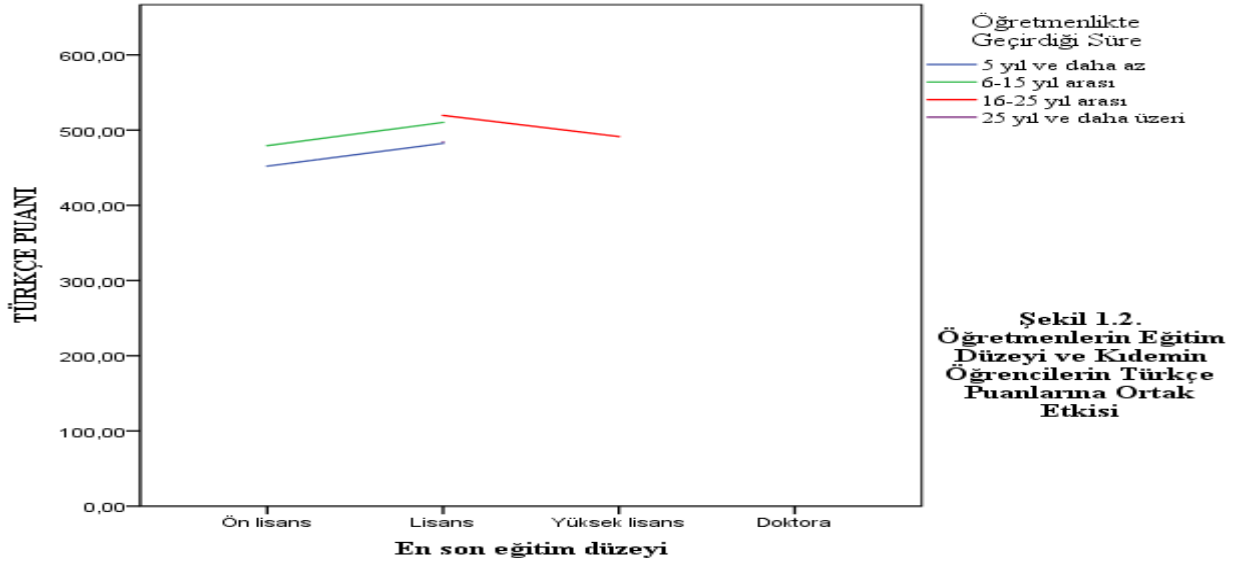
1.9.Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Öğrencilerin Türkçe Testi Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Öğretmenin Eğitim Düzeyi	N	%	X
Önlisans	3	4,2	470,2041
Lisans	67	93,1	501,1122
Yüksek Lisans	2	2,8	491,3841
Toplam	72	100	499,5541

Türkçe öğretmenlerinin tamamlamış oldukları eğitim düzeyine göre öğrencilerin Türkçe testi puanları incelendiğinde en yüksek puan ortalaması lisans mezunu olan öğretmenlerin öğrencilerine ($X= 501,1122$) ait olduğu görülmektedir. Öğretmenleri lisans mezunu olan öğrencileri sırasıyla öğretmenleri yüksek lisans ($X= 491,3841$) ve önlisans ($470,2041$) mezunu olan öğrenciler izlemektedir. Tablodan anlaşılacağı gibi lisans mezunu olan öğretmenlerin öğrencilerinin puan ortalaması yüksek lisans ve önlisans mezunu öğretmenlerin öğrencilerinin puan ortalamasından daha yüksektir. Fakat bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bir fark değildir.

Öğretmenlerin Eğitim Düzeyi ve Kıdemin Birlikte Ele Alınması

Öğretmenlerin eğitim düzeyi ve kıdemin birlikte, öğrencilerin Türkçe puanları üzerinde ortak etkisini incelemek amacıyla yapılan analiz neticesinde elde edilen grafik Şekil 1.2.'de verilmiştir.

Şekil 1.2. incelediğinde lisans mezunu 16-25 yıl 6-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin öğrencileri en yüksek puan ortalamasına sahipken, en düşük puan ortalaması önlisans mezunu ve 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin öğrencilerine ait olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Türkçe öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılım durumlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.10.'da verilmiştir.

Tablo 1.10. Türkçe Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Mesleki Gelişim Etkinlikleri	Hiç		1-2 Gün		3-4 Gün		5 Gün ve daha fazla	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Alanıyla ilgili konular	12	63,2	5	26,3	0	0	1	5,3
Eğitim/öğretim ile ilgili genel konular	9	47,4	7	36,8	1	5,3	2	10,5
Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu v.b.)	9	47,4	7	36,8	1	5,3	2	10,5
Öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi	17	89,5	0	0	1	5,3	1	5,3
Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular	18	94,7	1	5,3	0	0	0	0
Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi	16	84,2	3	15,8	0	0	0	0
İdarecilik/yöneticilikle ilgili konular	19	0	0	0	0	0	0	0
Kişisel gelişimle ilgili konular	12	63,2	7	36,8	0	0	0	0

Türkçe öğretmenlerinin hiç katılmadıkları mesleki gelişim kurslarının başında ölçme değerlendirme ile ilgili konular (%94,7), 1-2 gün katıldıkları etkinliklerin başında bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (etkileşimli tahta kursu v.b.) (%36,8), eğitim/öğretim ile ilgili genel konular (%36,8) ve kişisel gelişimle ilgili konular (%36,8), 3-4 gün süreyle katıldıkları etkinliklerin başında bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (etkileşimli

tahta kursu v.b.) (%5,3), eğitim/öğretim ile ilgili genel konular (%5,3), 5 gün ve daha fazla süreyle katıldıkları etkinliklerin başında yine bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (etkileşimli tahta kursu v.b.) (%10,5), eğitim/öğretim ile ilgili genel konular (%10,5) ve öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi (%10,5) gelmektedir.

Türkçe Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Türkçe öğretmenlerinin girmiş oldukları derslerle ilgili görüşleri Tablo 1.11’de verilmiştir.

Tablo 1.11. Türkçe Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ders yüküm çok fazla	4	21,1	4	21,1	0	0	2	10,5	9	47,4
Ders öncesi hazırlık yaparım	14	73,7	4	21,1	0	0	1	5,3	0	0
Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var	7	36,8	10	52,6	0	0	1	5,3	1	5,3
Öğrencilerle birebir ilgilenmek için yeterli zamanım var	2	10,5	9	47,4	2	10,5	4	21,1	2	10,5
Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum	13	68,4	4	21,1	1	5,3	1	5,3	0	0
Çok fazla ders dışı iş yüküm bulunmaktadır	4	21,1	8	42,1	3	15,8	2	10,5	2	10,5

Tablo 1.11. incelendiğinde, “Ders yüküm çok fazla” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 8 (%42,2) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 11 (%57,8) öğretmen bulunmaktadır. “Ders öncesi hazırlık yaparım” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 18 (%84,8) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan

ve hiç katılmayan 1 (%5,3) öğretmen vardır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders öncesi hazırlık yaptığı gözlenmektedir. “Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 17 (%89,4) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 2 (%10,6) öğretmen vardır. Bu durumda öğretmenlerin büyük bir kısmının derse hazırlanmak için yeterince zamanlarının olduğu savunulabilir.

Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 11 (%57,9) öğretmen varken, bu görüşe kısmen katılmayan ya da hiç katılmayan 6 (%31,6) öğretmen vardır. Öğretmenlerin yarısından fazlasının öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanının olduğu gözlenmektedir. “Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 17 (%89,5) öğretmen bulunurken, bu görüşe kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 65 (%5,3) öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders programındaki değişikliklere ayak uydurabildiği görülmektedir. “Çok fazla ders dışı yüküm var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 12 (%63,2) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 4 (%21) öğretmen bulunmaktadır.

Türkçe Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Bu bölümde öğretmen anketinde yer alan değişkenlerin öğrencilerin Türkçe testindeki başarıları üzerindeki etkisi analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlara analiz yapılan değişken başlığı altında yer verilmiştir.

Okul Türü

Okul türüne göre Türkçe testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 1.12’de verilmiştir.

Tablo 1.12. Okul Türüne Göre Türkçe Testi Puan Ortalamaları

Okul Türü	N	%	X
Genel Ortaokul	14	82,4	500,67
İmam Hatip Ortaokulu	2	11,8	494,59
Yatılı Bölge Ortaokulu	1	5,9	503,48
Toplam	17	100	500,12

Türkçe testine ilişkin okul ortalamaları, okul türüne göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının yatılı bölge ortaokullarına ait olduğu ($X=503,48$), yatılı bölge ortaokullarını genel ortaokulların izlediği ($X=500,67$), en son sırada ise imam hatip ortaokullarının ($X=494,48$) olduğu görülmektedir.

Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

Sekizinci sınıf ortalama mevcuduna göre, Türkçe testine ilişkin puan ortalamaları Tablo

1.13.'de verilmiştir.

1.13. Tablo Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcuduna Göre Okulların Ortalama Türkçe Puanları

8. Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu	N	%	X
25'ten az	4	23,5	530,71
25-30 arası	10	58,8	487,79
31-40 arası	2	11,8	488,62
41 ve daha fazla	1	5,9	524,09
Toplam	17	100	500,12

Okullara ait ortalama Türkçe testi puanları, sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcuduna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının, ortalama sınıf mevcudunun 25'ten az olan okullarda olduğu ($X=530,71$), bu okulları sınıf mevcudu ortalama olarak 31-40 arası değişen okulların ($X=488,62$) ve 25-30 arası değişen okulların ($X=487,79$) takip ettiği görülmektedir. Ortalama sınıf mevcudu 41 ve üzerinde olan okullar okul sayısı bir tane olduğundan ortalama alınmamış, örnekleme bulunan okulun puan ortalaması tabloda yer verilmiştir.

Okulda Kütüphane Olup Olmama Durumu

Okulda kütüphane olup olmama durumuna göre Türkçe testine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.14'de verilmiştir.

Tablo 1.14. Okul Kütüphanesi Olup Olmama Durumuna Göre Okulların Türkçe Puanları

		N	%	X
Okulda kütüphane var mı?	Hayır	4	25	485,085
	Evet	12	75	507,4342
Toplam		16	100	501,8469

Okulda kütüphane olup olmama durumuna ilişkin çalışmada ele alınan toplam 16 okulun %75'inde kütüphane bulunurken, %25'inde kütüphane bulunmamaktadır. Türkçe testine ilişkin okul ortalamaları, okullarda kütüphane bulunup bulunmama durumuna göre incelendiğinde okul kütüphanesi bulunan okulların ortalamasının ($X=507,4342$), bulunmayan okulların ortalamasından ($X=485,085$), daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık değildir.

Matematik Dersine İlişkin Bulgular

Matematik testinin değişkenlere göre betimsel istatistikleri aşağıda verilmiştir.

Matematik Testine İlişkin Yeterlilik Alanları

Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün hazırladığı ABİDE 2016 8. Sınıflar raporunda belirtilen Matematik testi için iç yeterlilik düzeyleri ve bu düzeylere karşılık gelen puanlar Tablo 1.15’de belirtilmiştir.

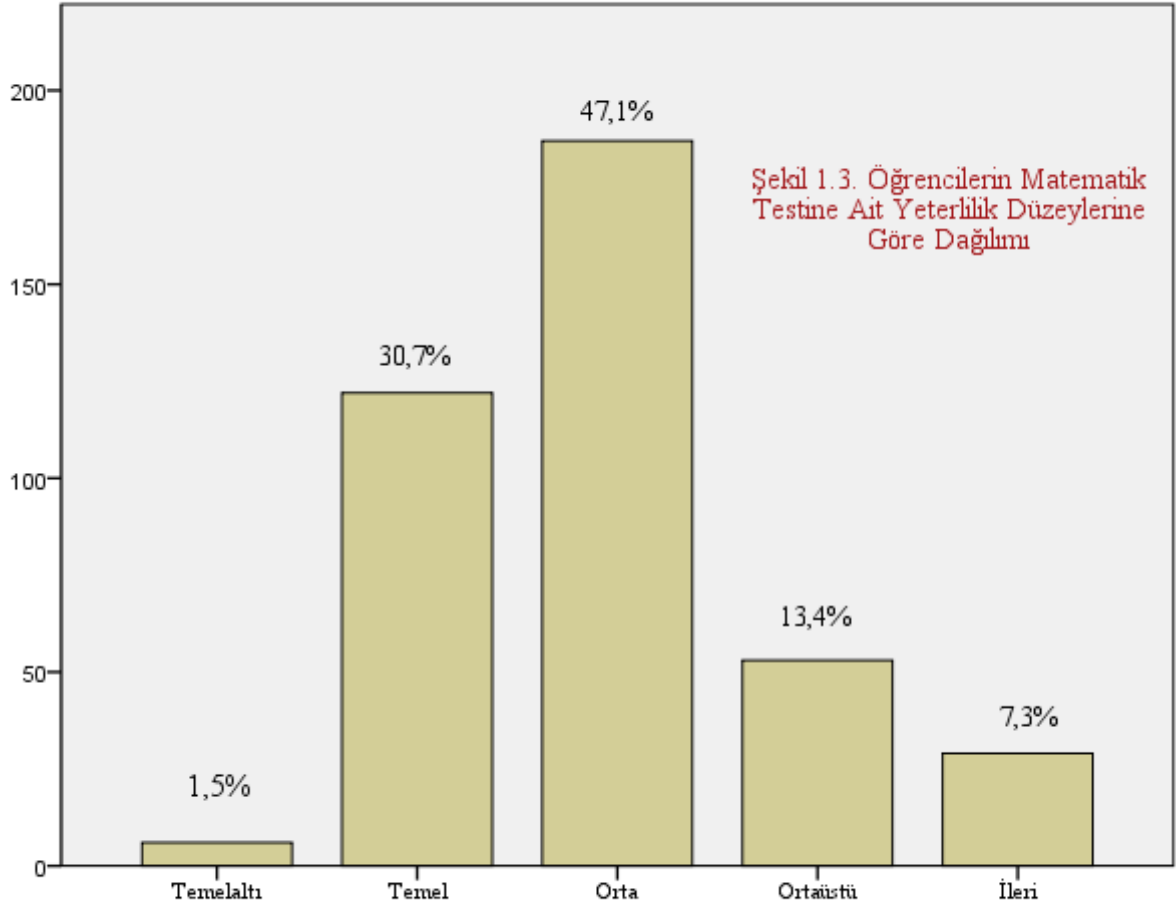
Tablo 1.15 Matematik Dersi Yeterlilik Düzeyleri ve Puan Karşılıkları

Yeterlilik Düzeyleri	Puan Karşılığı
Temelaltı	351,10’dan düşük
Temel	351,10 dâhil olmak üzere 451,00’a kadar
Orta	451, 00 dâhil olmak üzere 557,80’ya kadar
Ortaüstü	557,80 dâhil olmak üzere 625,54’ye kadar
İleri	625,54 ve üzeri

Tablo 1.15. incelediğinde bir öğrenci Matematik testinden 351,10’dan düşük bir puan aldığıda temelaltı düzeyde, 351,10 dâhil olmak üzere 451,00’a kadar bir puan aldığıda temel düzeyde, 451, 00 dâhil olmak üzere 557,80’ya kadar puan aldığıda orta düzeyde, 557,80 dâhil olmak üzere 625,54’ye kadar bir puan aldığıda ortaüstü, 625,54 ve üzeri puan aldığıda ise ileri düzeyde yer almaktadır. Buna göre Sivas ili 8. sınıf öğrencilerinin Matematik testine ait yeterlilik düzeylerine dağılımları tablo 1.16.’da verilmiştir.

Tablo 1.16. Matematik Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlilik Düzeyleri	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
Temelaltı	6	1,5
Temel	122	30,7
Orta	187	47,1
Ortaüstü	53	13,4
İleri	29	7,3
Toplam	397	100

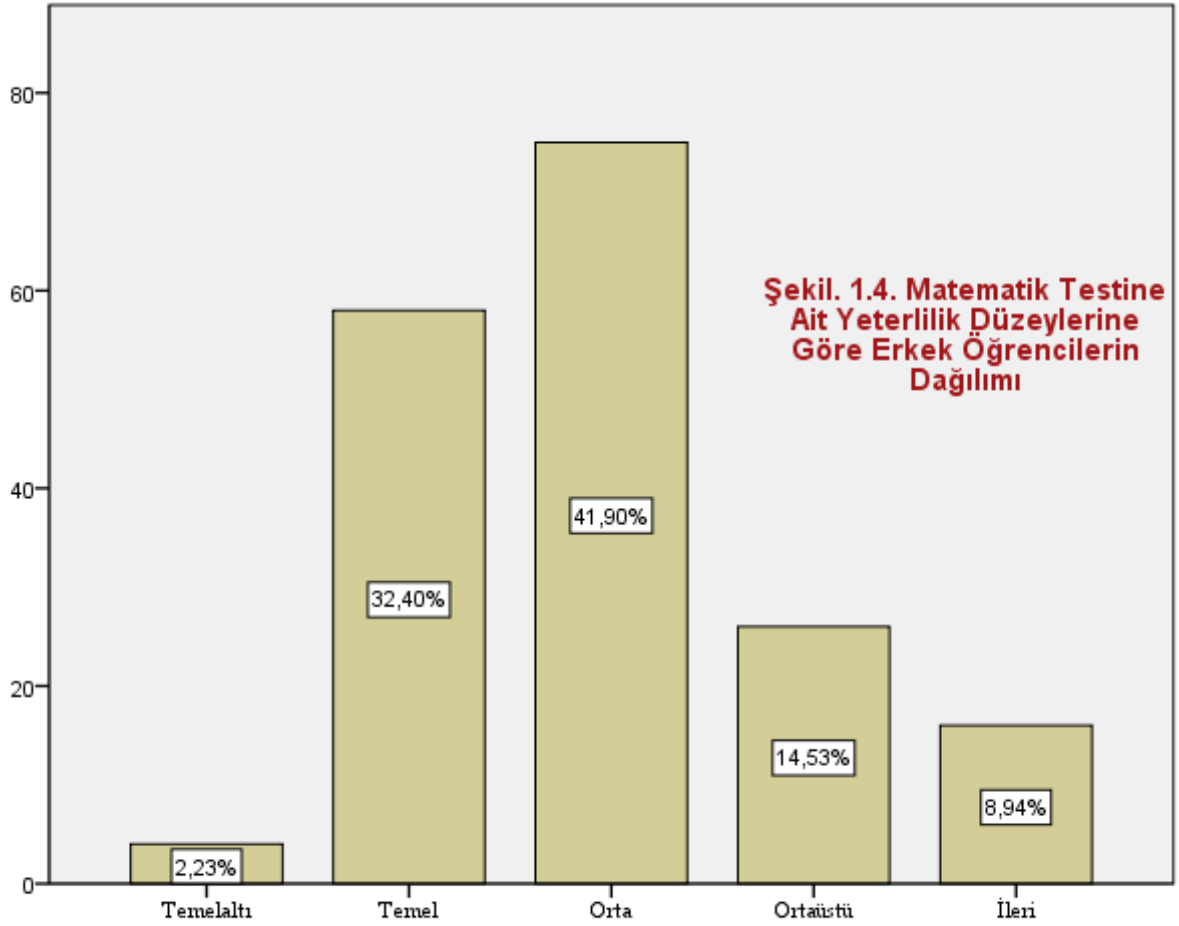

Tablo 1.16. ve Şekil 1.3. incelediğinde Sivas ilinde Matematik testi için öğrencilerin; % 42,2'sinin temelaltı ve temel düzeyde, % 47,1'i orta düzeyde, % 20,7'sinin ortaüstü ve ileri düzeyde yer aldığı görülmektedir. Matematik testi için Türkiye'de oranlarına bakıldığında öğrencilerin %60'ının temel ve temelaltı düzeyde, %29'unun orta düzeyde, %11'nin orta ve ileri düzeyde olduğu görülmektedir. İlimiz ve Türkiye oranları karşılaştırıldığında ortaüstü ve ileri düzeyde bulunan öğrenci oranımız (%20,7) ülke oranının (%11) üzerinde bulunmaktadır. Aynı şekilde temel ve temelaltı düzeyinde öğrenci oranı ülke oranından oldukça düşüktür. Buna göre ilimiz özelinde Matematik testi için ülke geneline göre daha başarılı olduğu söylenebilir.

Yeterlilik düzeylerine göre erkek öğrencilerin dağılımı Tablo.1.17'de verilmiştir.

Tablo 1.16. Matematik Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Erkek Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlilik Düzeyleri	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
Temelaltı	4	2,2
Temel	58	32,4
Orta	75	41,9
Ortaüstü	26	14,5
İleri	16	8,9
Toplam	179	100

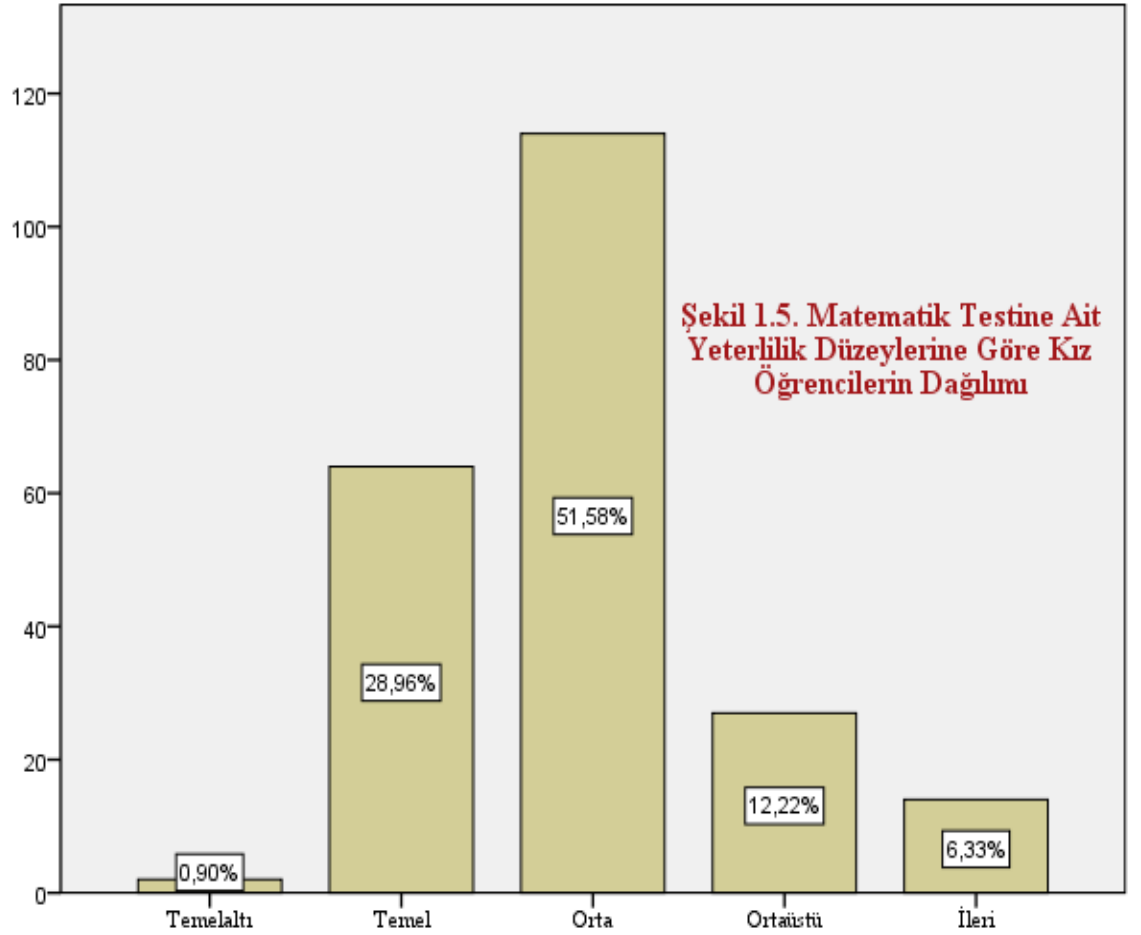

Tablo 1.16. ve Şekil 1.4. incelendiğinde Matematik testi için erkek öğrencilerin yaklaşık %35'inin (N=62) temelaltı ve temel düzeyde, %42'sinin (N=75) orta düzeyde, %23'ünün (N=42) ise ortaüstü ve ileri düzeyde yer aldığı gözlenmektedir.

Yeterlilik düzeylerine göre erkek öğrencilerin dağılımı Tablo.1.17'de verilmiştir.

Tablo 1.17. Matematik Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Kız Öğrencilerin Dağılımı

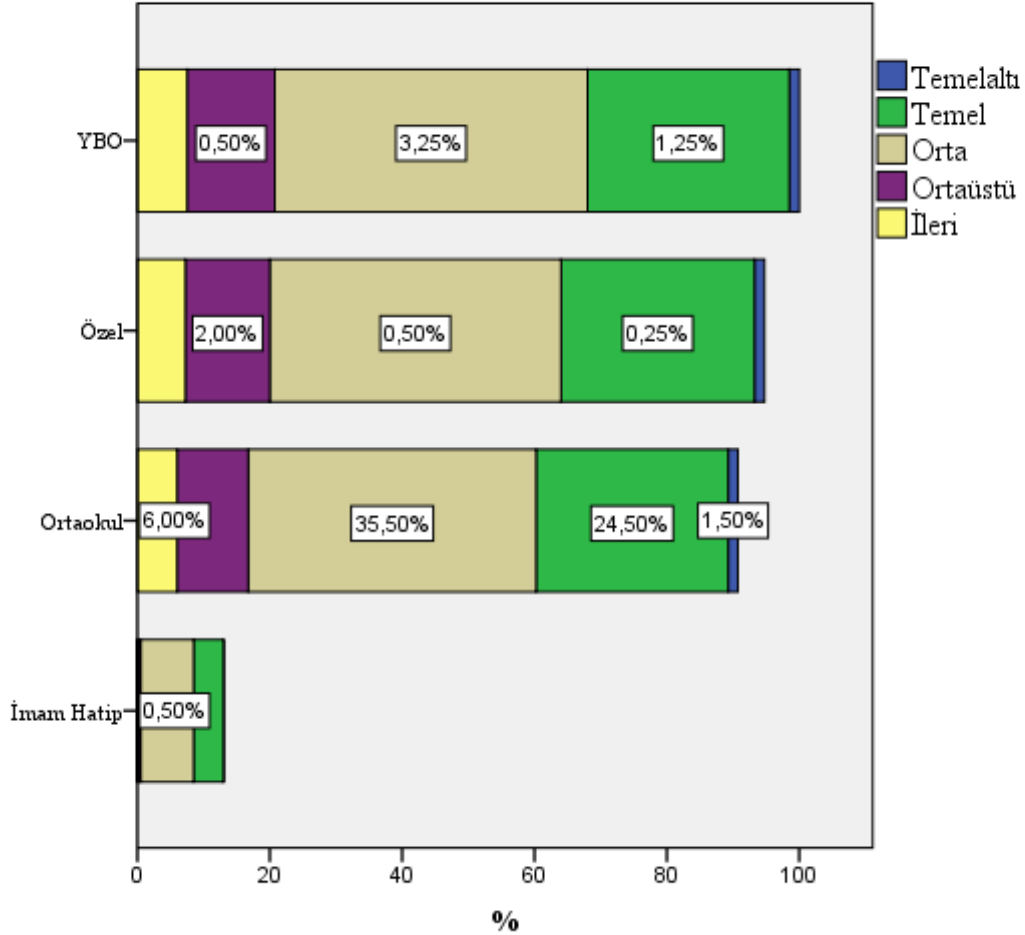
Yeterlilik Düzeyleri	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
Temelaltı	2	0,9
Temel	64	29
Orta	114	51,6
Ortaüstü	27	12,2
İleri	14	6,3
Toplam	221	100

Tablo 1.17. ve Şekil 1.5. incelendiğinde Matematik testi için kız öğrencilerin yaklaşık %29'unun (N=66) temelaltı ve temel düzeyde, %52'sinin (N=114) orta düzeyde, %19'unun (N=41) ise ortaüstü ve ileri düzeyde yer aldığı gözlenmektedir.

Okul türüne göre okulların yeterlilik düzeylerinin Matematik alanındaki dağılımı Şekil 1.6.'te verilmiştir.

Şekil 1.6. Okul Türüne Göre Okulların Matematik Alanındaki Yeterlilik Düzeylerinin Dağılımı

Şekil 1.6'a göre, ortaüstü ve ileri düzeyde en yüksek, temelaltı ve temel düzeyde en düşük öğrenci yüzdesine sahip olan okulların özel okullar; ortaüstü ve ileri düzeyde en düşük, temelaltı ve temel düzeyde en yüksek öğrenci yüzdesine sahip okulların ise ortaokullar olduğu görülmektedir.

Matematik Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Bu bölümde öğrencilerin matematik testindeki başarılarının öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla ilgili değişkenler üzerinde analiz çalışmaları yürütülmüş ve elde edilen bulgular raporlaştırılmıştır.

Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyine göre öğrencilerin Matematik puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.18.'de verilmiştir.

Tablo 1.18. Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Matematik Testi Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Anne Eğitim Düzeyi	N	%	X
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	28	7,8	453,4287
İlkokul mezunu	180	50,4	484,4544
Ortaokul mezunu	92	25,8	486,7923
Lise mezunu	42	11,8	534,6253
Önlisans mezunu	1	,3	
Lisans mezunu	14	3,9	586,5045
Toplam	357	100,0	

Matematik testine ilişkin öğrenci ortalamaları; öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının annelerin eğitim düzeyi lisans olan öğrencilere ait olduğu ($X= 586,5045$), en düşük puan ortalamasının ise annelerinin eğitim düzeyi okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk olan öğrencilere ait olduğu ($X=453,4287$) görülmektedir. Anne eğitim düzeyi artıkça öğrencinin de başarısının arttığı söylenebilir. Ayrıca anne eğitim düzeyi değişkenine göre Türkiye ortalamalarına baktığımızda en yüksek puan ortalamasının annelerinin eğitim düzeyi doktora olan öğrencilere, en düşük ortalamanın ise annesinin okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Bu durum ilimiz sonuçları ile ülke sonuçlarının örtüştüğünü göstermektedir.

Eğitim Hedefi

Tablo 1.19.'da öğrencinin eğitim hedefi değişkenine göre Matematik testinin puan ortalamalarına yer verilmiştir.

Tablo 1.19. Eğitim Hedefi Değişkenine Göre Öğrencilerin Matematik Testi Betimsel İstatistikleri

Eğitim Hedefi	N	%	X
Liseyi bitirmek	37	10,1	411,9133
Yüksekokulu bitirmek	25	6,8	459,7619
Üniversiteyi bitirmek	207	56,7	490,2200
Yüksek lisans ya da doktora yapmak	96	26,3	536,3949
Toplam	365	100,0	492,3405

Öğrencinin eğitim hedefine göre Matematik testi puan ortalamaları incelendiğinde; en yüksek puan ortalamasının eğitim hedefi yüksek lisans ve doktora yapmak olan öğrencilere ($X=536,3949$), en düşük puan ortalamasının ise eğitim hedefi liseyi bitirmek ($X= 411,9133$) olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Öğrencilerin eğitim hedefindeki düzey artıkça Matematik testine ilişkin puan ortalamaları da artmaktadır. Bu durum ülke istatistikleri ile benzerlik göstermektedir.

Evdeki Kitap Sayısı

Evdeki kitap sayısına göre öğrencilerin Matematik testine ait betimsel istatistikler Tablo 1.20.'de yer verilmiştir.

Tablo 1.20. Evdeki Kitap Sayısına Göre Öğrencilerin Matematik Testi Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Kitap Sayısı	N	%	X
0-5 kitap	30	8,6	421,0702
6-15 kitap	130	37,1	480,2587
16-50 kitap	101	28,9	500,9162
51-80 kitap	48	13,7	503,4108
81 ve üzeri kitap	41	11,7	538,7862
Toplam	350	100	491,1778

Matematik testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin evinde bulunan kitap sayısına göre incelendiğinde, en yüksek puan ortalamasının evinde 81 ve üzeri kitap bulunan öğrencilere ait olduğu ($X=538,7862$); en düşük puan ortalamasının ise evinde 0-5 kitap bulunan öğrencilere ait olduğu ($X=421,0702$) görülmektedir.

1.2.1.1. Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Destekleme ve yetiştirme kuralarına (DYK) katılma durumuna göre öğrencilerin Matematik testine ait puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.21.'de verilmiştir.

Tablo 1.21. DYK'ya Katılma Durumuna Göre Öğrencilerin Matematik Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılım Durumu	N	%	X
Katılmadım	144	38,8	480,3662
Yalnızca 1. dönem katıldım.	65	17,5	469,1983
Yalnızca 2. dönem katıldım.	25	6,7	460,1448

Her iki dönemde de katıldım.	137	36,9	520,7104
Toplam	371	100	461,83

Öğrencilerin %38,8'i matematik dersinden kurslara katılmadığını belirtirken, %36,9'u her iki dönemde de katıldığını belirtmiştir. Matematik testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin DYK'ya katılma durumuna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının her iki dönemde de kurslara katılımı olan öğrencilere ait olduğu ($X=520,7104$), en düşük ortalamanın ise yalnızca 2. dönem katıldığını ($X=460,1448$) ifade eden öğrencilere ait olduğu görülmektedir.

Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödevler İçin Harcadıkları Süre

Öğrenci görüşlerine göre Matematik öğretmenlerinin ödev verme sıklığına ilişkin betimsel istatistikler 1.22.'de görülmektedir.

1.22. Matematik Öğretmenlerinin Ödev Verme Sıklığına İlişkin Betimsel İstatistikler

	N	%
Hiç	51	14,4
Haftada 1 ya da 2 kez	226	63,7
Haftada 3 ya da daha fazla	78	22,0
Toplam	355	100,0

Öğrenciler en yüksek oranla (%63,7) Matematik öğretmenlerinin haftada 1 ya da 2 kez ödev verdiklerini belirtmiştir. Matematik öğretmenlerinin haftada 3 ya da daha fazla ödev verdiğini belirten öğrenci oranı %22 iken hiç ödev vermediğini belirten öğrenci oranı %14,4'dir. Öğrencilerin Matematik dersinde verilen ödevleri yapmak için harcadıkları süreye göre Matematik testi puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo1.23.'de verilmiştir.

1.23. Öğrencilerin Matematik Ödevleri İçin Harcadıkları Süreye Göre Matematik Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

	N	%	X
15 dakika ya da daha az	65	18,2	494,9787
16-30 dakika	127	35,6	478,3878
31-60 dakika	106	29,7	504,0148

61-90 dakika	30	8,4	516,7549
90 dakikadan fazla	29	8,1	494,0705
Toplam	357	100,0	493,5158

Öğrencilerin % 83,5'i Matematik dersi ödevlerine en fazla bir saat süre ayırdıklarını belirtmiştir. Bununla birlikte en yüksek oranla öğrencilerin % 35,6'sı Matematik ödevlerine 16-30 dakika harcadığı görülürken, en düşük oranla öğrencilerin %8,1'i 90 dakikadan fazla zaman harcadıkları belirlenmiştir.

Matematik Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Bu bölümde öğretmen anketinde yer alan değişkenlerin öğrencilerin Matematik testindeki başarıları üzerindeki etkisi analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlara analiz yapılan değişken başlığı altında yer verilmiştir.

Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Matematik öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılım durumlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.24.'de verilmiştir.

Tablo 1.24. Matematik Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Mesleki Gelişim Etkinlikleri	Hiç		1-2 Gün		3-4 Gün		5 Gün ve daha fazla	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Alanıyla ilgili konular	14	82,4	1	5,9	0	0	2	11,8
Eğitim/öğretim ile ilgili genel konular	10	58,8	5	29,4	1	5,9	1	5,9
Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu v.b.)	8	47,1	7	41,2	1	5,9	1	5,9
Öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi	16	94,1	0	0	1	5,9	0	0
Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular	15	88,2	2	11,8	0	0	0	0
Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi	16	94,1	1	5,9	0	0	0	0
İdarecilik/yöneticilikle ilgili konular	16	94,1	1	5,9	0	0	0	0
Kişisel gelişimle ilgili konular	16	94,1	0	0	1	5,9	0	0

Matematik öğretmenlerinin hiç katılmadıkları mesleki gelişim kurslarının başında idarecilik/yöneticilikle ilgili konular, kişisel gelişimle ilgili konular, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi (%94,7), 1-2 gün katıldıkları etkinliklerin başında bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (etkileşimli tahta kursu v.b.) (%41,2), 3-4 gün süreyle katıldıkları etkinliklerin başında bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (etkileşimli

tahta kursu v.b.) (%5,3), eğitim/öğretim ile ilgili genel konular (%5,3), 5 gün ve daha fazla süreyle katıldıkları etkinliklerin başında öğretmenlerin alanlarıyla ilgili konuların yer aldığı etkinlikler yer almaktadır.

Matematik Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Matematik öğretmenlerinin girmiş oldukları derslerle ilgili görüşleri Tablo 1.25’de verilmiştir.

Tablo 1.25. Matematik Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ders yüküm çok fazla	5	29,4	3	17,6	2	11,8	1	5,9	4	23,5
Ders öncesi hazırlık yaparım	11	64,7	4	23,5	1	5,9	0	0	0	0
Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var	6	35,3	7	41,2	2	11,8	1	5,9	0	0
Öğrencilerle birebir ilgilenmek için yeterli zamanım var	1	5,9	8	47,1	2	11,8	3	17,6	2	11,8
Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum	10	58,8	4	23,5	2	11,8	0	0	0	0
Çok fazla ders dışı iş yüküm bulunmaktadır	4	23,5	4	23,5	3	17,6	2	11,8	3	17,6

Tablo 1.25. incelendiğinde, “Ders yüküm çok fazla” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 8 (%37) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 11 (%31) öğretmen bulunmaktadır. “Ders öncesi hazırlık yaparım” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 15 (%88) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan öğretmen bulunmamaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders öncesi hazırlık yaptığı gözlenmektedir. “Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 13 (%77) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen

katılmayan ve hiç katılmayan 1 (%6) öğretmen vardır. Bu durumda öğretmenlerin büyük bir kısmının derse hazırlanmak için yeterince zamanlarının olduğu savunulabilir.

Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 9 (%53) öğretmen varken, bu görüşe kısmen katılmayan ya da hiç katılmayan 5 (%29) öğretmen vardır. Öğretmenlerin yarısından fazlasının öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanının olduğu gözlenmektedir. “Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 14 (%82) öğretmen bulunurken, bu görüşe kısmen katılmayan ve hiç katılmayan öğretmen bulunmamaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders programındaki değişikliklere ayak uydurabildiği görülmektedir. “Çok fazla ders dışı yüküm var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 8 (%47) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 5 (%29) öğretmen bulunmaktadır.

Matematik Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Bu bölümde öğretmen anketinde yer alan değişkenlerin öğrencilerin Matematik testindeki başarıları üzerindeki etkisi analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlara analiz yapılan değişken başlığı altında yer verilmiştir.

Okul Türü

Okul türüne göre Matematik testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 1.26’de verilmiştir.

Tablo 1.26. Okul Türüne Göre Matematik Testi Puan Ortalamaları

Okul Türü	N	%	X
Genel Ortaokul	14	82,4	493,5443
İmam Hatip Ortaokulu	2	11,8	472,7050
Yatılı Bölge Ortaokulu	1	5,9	491,85
Toplam	17	100	490,9929

Matematik testine ilişkin okul ortalamaları, okul türüne göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının genel ortaokullara ait olduğu ($X=493,5443$), genel ortaokullarını yatılı bölge ortaokullarının izlediği ($X=491,85$), en son sırada ise imam hatip ortaokullarının ($X=472,7050$) olduğu görülmektedir.

Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

Sekizinci sınıf ortalama mevcuduna göre, Matematik testine ilişkin puan ortalamaları Tablo 1.27.’de verilmiştir.

1.27. Tablo Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcuduna Göre Okulların Ortalama Matematik Puanları

8. Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu	N	%	X
25'ten az	4	23,5	520,8125
25-30 arası	10	58,8	480,5320
31-40 arası	2	11,8	472,7550
41 ve daha fazla	1	5,9	512,80
Toplam	17	100	490,9929

Okullara ait ortalama Matematik testi puanları, sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcuduna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının, ortalama sınıf mevcudunun 25'ten az olan okullarda olduğu ($X=520,81$), bu okulları sınıf mevcudu ortalama olarak 25-30 arası değişen okulların ($X=480,53$) ve 31-40 arası değişen okulların ($X=472,76$) takip ettiği görülmektedir. Ortalama sınıf mevcudu 41 ve üzerinde olan okullar okul sayısı bir tane olduğundan ortalama alınmamış, örnekleme bulunan okulun puan ortalaması tabloda yer verilmiştir.

Fen Bilimleri Dersine İlişkin Bulgular

Fen Bilimleri testinin değişkenlere göre betimsel istatistikleri aşağıda verilmiştir.

Fen Bilimleri Testine İlişkin Yeterlilik Alanları

Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün hazırladığı ABİDE 2016 8. Sınıflar raporunda belirtilen Fen Bilimleri testi için iç yeterlilik düzeyleri ve bu düzeylere karşılık gelen puanlar Tablo 1.28'de belirtilmiştir.

Tablo 1.28. Fen Bilimleri Dersi Yeterlilik Düzeyleri ve Puan Karşılıkları

Yeterlilik Düzeyleri	Puan Karşılığı
Temelaltı	326,72'den düşük
Temel	326,72 dâhil olmak üzere 437,80'e kadar
Orta	437,80 dâhil olmak üzere 518,20'ye kadar
Ortaüstü	518,20 dâhil olmak üzere 571,50'ye kadar
İleri	571,50 ve üzeri

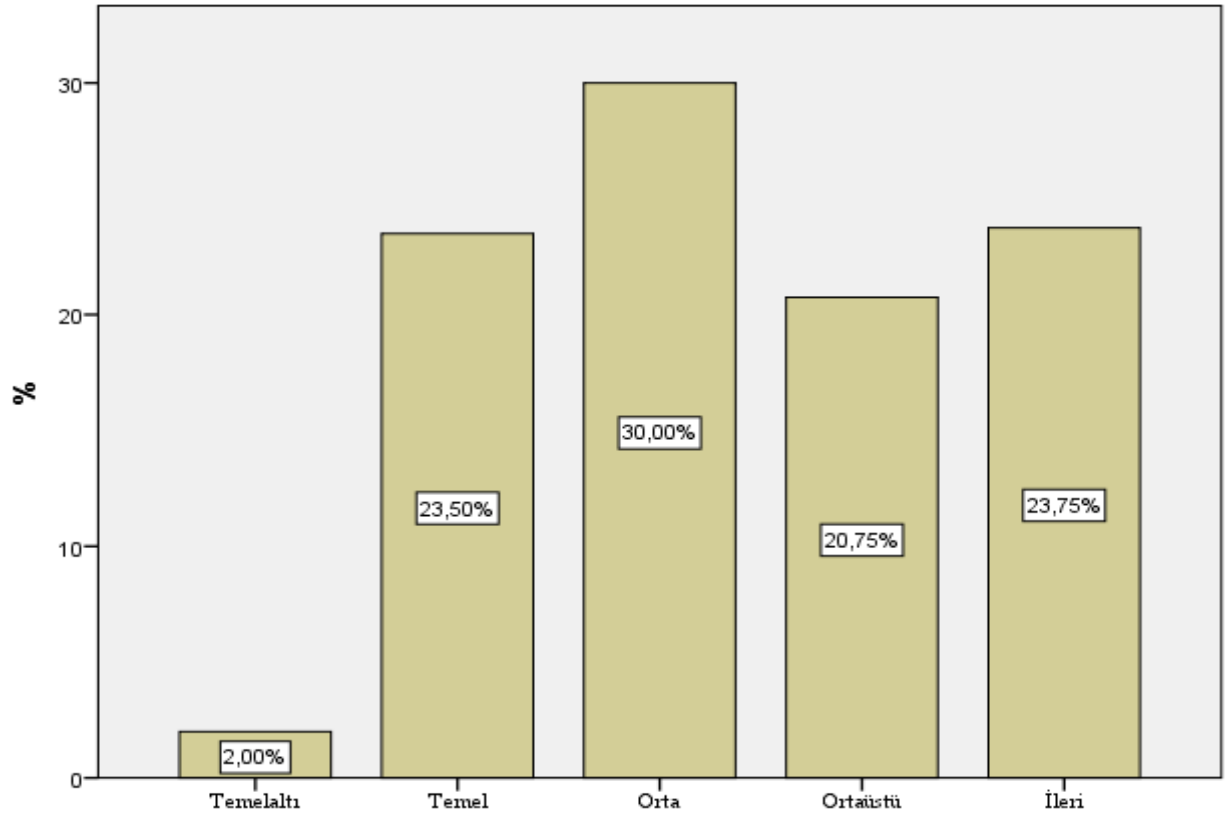
Tablo 1.28. incelediğinde bir öğrenci Fen Bilimleri testinden 326,72'den düşük bir puan aldığıda temelaltı düzeyde, 326,72 dâhil olmak üzere 437,80'e kadar bir puan aldığıda temel düzeyde, 437,80 dâhil olmak üzere 518,20'ye kadar puan aldığıda orta düzeyde, 518,20 dâhil olmak üzere 571,50'ye kadar bir puan aldığıda ortaüstü, 571,50 ve üzeri puan aldığıda ise

ileri düzeyde yer almaktadır. Buna göre Sivas ili 8. sınıf öğrencilerinin Fen Bilimleri testine ait yeterlilik düzeylerine dağılımları tablo 1.29.'da verilmiştir.

Tablo 1.29. Fen Bilimleri Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlilik Düzeyleri	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
Temelaltı	8	2,0
Temel	94	23,5
Orta	120	30,0
Ortaüstü	83	20,8
İleri	95	23,8
Toplam	400	100,0

Şekil 1.7. Öğrencilerin Fen Bilimleri Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Dağılımı

Tablo 1.29. ve Şekil 1.7. incelediğinde Sivas ilinde Fen Bilimleri testi için öğrencilerin; % 26'sının temelaltı ve temel düzeyde, % 30'unun orta düzeyde, % 44'ünün ortaüstü ve ileri düzeyde yer aldığı görülmektedir. Fen Bilimleri testi için Türkiye'de oranlarına bakıldığında öğrencilerin %52'sinin temel ve temelaltı düzeyde, %33'ünün orta düzeyde, %15'inin orta ve ileri düzeyde olduğu görülmektedir. İlimiz ve Türkiye oranları karşılaştırıldığında ortaüstü ve

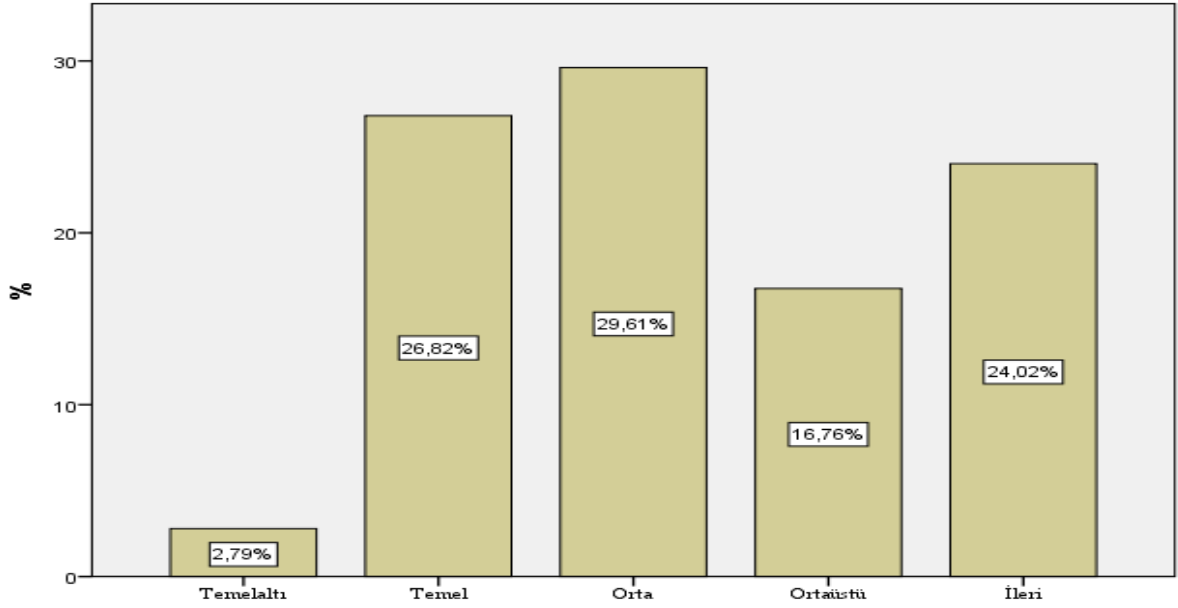
ileri düzeyde bulunan öğrenci oranımız (%44) ülke oranının (%15) üzerinde bulunmaktadır. Aynı şekilde temel ve temelaltı düzeyinde öğrenci oranı ülke oranından oldukça düşüktür. Buna göre ilimiz özelinde Fen Bilimleri testi için ülke geneline göre daha başarılı olduğu söylenebilir.

Yeterlilik düzeylerine göre erkek öğrencilerin dağılımı Tablo.1.17’de verilmiştir.

Tablo 1.30. Fen Bilimleri Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Erkek Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlilik Düzeyleri	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
Temelaltı	5	2,8
Temel	48	26,8
Orta	53	29,6
Ortaüstü	30	16,8
İleri	43	24,0
Toplam	179	100,0

Şekil 1.8. Fen Bilimleri Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Erkek Öğrencilerin Dağılımı

Tablo 1.30. ve Şekil 1.8. incelendiğinde Fen Bilimleri testi için erkek öğrencilerin yaklaşık %30’unun (N=53) temelaltı ve temel düzeyde, %30’unun (N=53) orta düzeyde, %40’ının (N=73) ise ortaüstü ve ileri düzeyde yer aldığı gözlenmektedir.

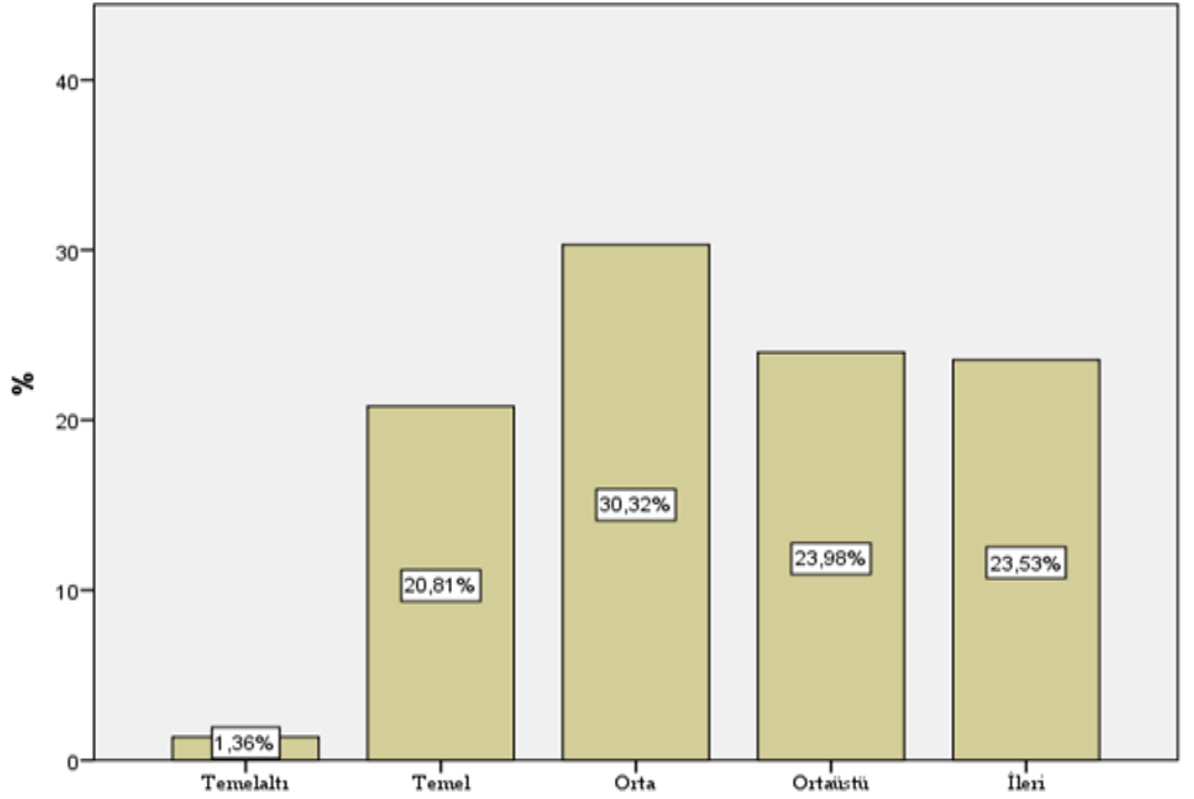
Yeterlilik düzeylerine göre erkek öğrencilerin dağılımı Tablo.1.17’de verilmiştir.

Tablo 1.17. Fen Bilimleri Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Kız Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlilik Düzeyleri	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
Temelaltı	3	1,4
Temel	46	20,8
Orta	67	30,3
Ortaüstü	53	24,0
İleri	52	23,5
Toplam	221	100,0

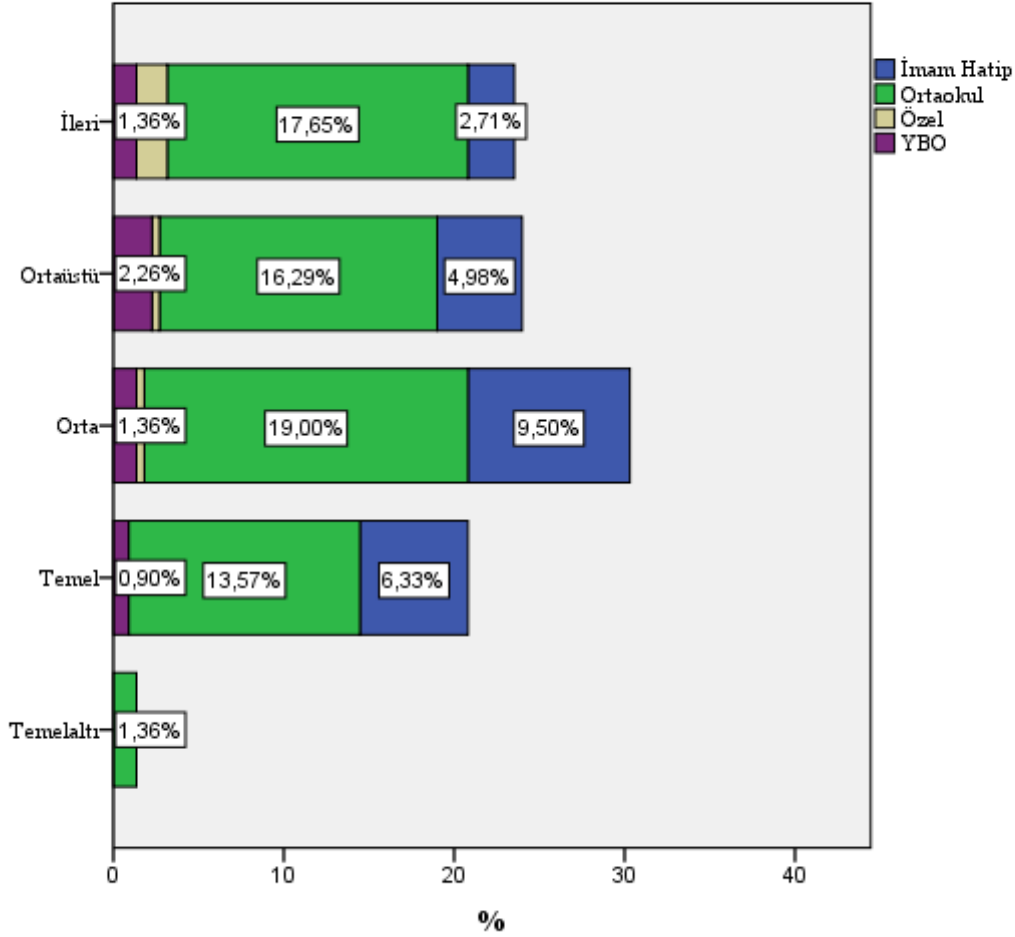
Tablo 1.30. ve Şekil 1.9. incelendiğinde Fen Bilimleri testi için kız öğrencilerin yaklaşık %22'sinin (N=49) temelaltı ve temel düzeyde, %30'unun (N=67) orta düzeyde, %48'inin (N=105) ise ortaüstü ve ileri düzeyde yer aldığı gözlenmektedir.

Şekil. 1.9. Fen Bilimleri Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Kız Öğrencilerin Dağılımı

Okul türüne göre okulların yeterlilik düzeylerinin Fen Bilimleri alanındaki dağılımı Şekil 1.10.'da verilmiştir.

Şekil 1.10. Okul Türüne Göre Fen Bilimleri Alanındaki Yeterlilik Düzeylerinin Dağılımı

Şekil 1.10.'a göre, ortaüstü ve ileri düzeyde en yüksek, temelaltı ve temel düzeyde en düşük öğrenci yüzdesine sahip olan okulların özel okullar; ortaüstü ve ileri düzeyde en düşük, temelaltı ve temel düzeyde en yüksek öğrenci yüzdesine sahip olan okulların ise ortaokullar olduğu görülmektedir.

Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Bu bölümde öğrencilerin Fen Bilimleri testindeki başarılarının öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla ilgili değişkenler üzerinde analiz çalışmaları yürütülmüş ve elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyine göre öğrencilerin Fen Bilimleri puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.31.'de verilmiştir.

Tablo 1.31. Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Fen Bilimleri Testi Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Anne Eğitim Düzeyi	N	%	X
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	28	7,8	465,5690
İlkokul mezunu	180	50,4	493,4368
Ortaokul mezunu	92	25,8	499,9501
Lise mezunu	42	11,8	543,6403
Önlisans mezunu	1	0,3	597,80*
Lisans mezunu	14	3,9	624,8587
Toplam	357	100,0	504,2820

*İlgili değişkende 1 öğrenci bulunduğu için ortalaması alınamamış ve öğrenci puanı yazılmıştır.

Fen Bilimleri testine ilişkin öğrenci ortalamaları; öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının annelerin eğitim düzeyi lisans olan öğrencilere ait olduğu ($X= 624,8587$), en düşük puan ortalamasının ise annelerinin eğitim düzeyi okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk olan öğrencilere ait olduğu ($X=465,5690$) görülmektedir. Anne eğitim düzeyi artıka öğrencinin de başarısının artığı söylenebilir. Ayrıca anne eğitim düzeyi değişkenine göre Türkiye ortalamalarına baktığımızda en yüksek puan ortalamasının annelerinin eğitim düzeyi doktora olan öğrencilere, en düşük ortalamasının ise annesinin okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Bu durum ilimiz sonuçları ile ülke sonuçlarının örtüşüğünü göstermektedir.

Eğitim Hedefi

Tablo 1.32.'de öğrencinin eğitim hedefi değişkenine göre Fen Bilimleri testinin puan ortalamalarına yer verilmiştir.

Tablo 1.32. Eğitim Hedefi Değişkenine Göre Öğrencilerin Fen Bilimleri Testi Betimsel İstatistikleri

Eğitim Hedefi	N	%	X
Liseyi bitirmek	37	10,1	412,5003
Yüksekokulu bitirmek	25	6,8	480,8017
Üniversiteyi bitirmek	207	56,7	498,5727
Yüksek lisans ya da doktora yapmak	96	26,3	554,6172
Toplam	365	100,0	503,3708

Öğrencinin eğitim hedefine göre Fen Bilimleri testi puan ortalamaları incelendiğinde; en yüksek puan ortalamasının eğitim hedefi yüksek lisans ve doktora yapmak olan öğrencilere

($X=554,6172$), en düşük puan ortalamasının ise eğitim hedefi liseyi bitirmek ($X= 412,5003$) olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Öğrencilerin eğitim hedefindeki düzey arttıkça Fen Bilimleri testine ilişkin puan ortalamaları da artmaktadır. Bu durum ülke istatistikleri ile benzerlik göstermektedir.

Evdeki Kitap Sayısı

Evdeki kitap sayısına göre öğrencilerin Fen Bilimleri testine ait betimsel istatistikler Tablo 1.33.'de yer verilmiştir.

Tablo 1.33. Evdeki Kitap Sayısına Göre Öğrencilerin Fen Bilimleri Testi Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Kitap Sayısı	N	%	X
0-5 kitap	30	8,6	424,2037
6-15 kitap	130	37,1	487,2517
16-50 kitap	101	28,9	511,1469
51-80 kitap	48	13,7	525,5334
81 ve üzeri kitap	41	11,7	563,5786
Toplam	350	100	503,5641

Fen Bilimleri testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin evinde bulunan kitap sayısına göre incelendiğinde, en yüksek puan ortalamasının evinde 81 ve üzeri kitap bulunan öğrencilere ait olduğu ($X=563,5786$); en düşük puan ortalamasının ise evinde 0-5 kitap bulunan öğrencilere ait olduğu ($X=424,2037$) görülmektedir.

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Destekleme ve yetiştirme kurslarına (DYK) katılma durumuna göre öğrencilerin Fen Bilimleri testine ait puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.34.'de verilmiştir.

Tablo 1.33. DYK'ya Katılma Durumuna Göre Öğrencilerin Fen Bilimleri Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılım Durumu	N	%	X
Katılmadım	131	35,2	483,1631
Yalnızca 1. dönem katıldım.	50	13,4	488,3447
Yalnızca 2. dönem katıldım.	30	8,1	455,6162
Her iki dönemde de katıldım.	161	43,3	534,1084
Toplam	372	100,0	503,6870

Öğrencilerin %35,2'si Fen Bilimleri dersinden kurslara katılmadığını belirtirken, %43,3'ü her iki dönemde de katıldığını belirtmiştir. Fen Bilimleri testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin DYK'ya katılma durumuna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının her iki dönemde de kurslara katılımı olan öğrencilere ait olduğu ($X=534,1084$), en düşük ortalamanın ise yalnızca 2. dönem katıldığını ($X=455,6162$) ifade eden öğrencilere ait olduğu görülmektedir.

Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödevler İçin Harcadıkları Süre

Öğrenci görüşlerine göre Fen Bilimleri öğretmenlerinin ödev verme sıklığına ilişkin betimsel istatistikler 1.34.'de görülmektedir.

1.34. Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Ödev Verme Sıklığına İlişkin Betimsel İstatistikler

	N	%
Hiç	39	10,8
Haftada 1 ya da 2 kez	248	68,7
Haftada 3 ya da daha fazla	74	20,5
Toplam	361	100,0

Öğrenciler en yüksek oranla (%68,7) Fen Bilimleri öğretmenlerinin haftada 1 ya da 2 kez ödev verdiklerini belirtmiştir. Fen Bilimleri öğretmenlerinin haftada 3 ya da daha fazla ödev verdiğini belirten öğrenci oranı %20,5 iken hiç ödev vermediğini belirten öğrenci oranı %10,8'dir. Öğrencilerin Fen Bilimleri dersinde verilen ödevleri yapmak için harcadıkları süreye göre Fen Bilimleri testi puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo1.35.'de verilmiştir.

1.35. Öğrencilerin Fen Bilimleri Ödevleri İçin Harcadıkları Süreye Göre Fen Bilimleri Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

	N	%	X
15 dakika ya da daha az	89	24,5	485,0015
16-30 dakika	148	40,7	506,4401
31-60 dakika	84	23,1	516,9398
61-90 dakika	27	7,4	518,4694

90 dakikadan fazla	16	4,4	501,6043
Toplam	364	100,0	504,3010

Öğrencilerin % 88,3'ü Fen Bilimleri dersi ödevlerine en fazla bir saat süre ayırdıklarını belirtmiştir. Bununla birlikte en yüksek oranla öğrencilerin % 40,7'si Fen Bilimleri ödevlerine 16-30 dakika harcadığı görülürken, en düşük oranla öğrencilerin %4,4'ü 90 dakikadan fazla zaman harcadıkları belirlenmiştir.

Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Bu bölümde öğretmen anketinde yer alan değişkenlerin öğrencilerin Fen Bilimleri testindeki başarıları üzerindeki etkisi analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlara analiz yapılan değişken başlığı altında yer verilmiştir.

Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Fen Bilimleri öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılım durumlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.36.'da verilmiştir.

Tablo 1.36. Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Mesleki Gelişim Etkinlikleri	Hiç		1-2 Gün		3-4 Gün		5 Gün ve daha fazla	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Alanımla ilgili konular	12	70,6	4	23,5	0	0	1	5,9
Eğitim/öğretim ile ilgili genel konular	9	52,9	7	41,2	0	0	1	5,9
Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu v.b.)	6	37,5	7	43,8	0	0	3	18,8
Öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi	12	75,0	3	18,8	0	0	1	6,3
Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular	12	75,0	3	18,8	0	0	1	6,3
Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi	14	82,4	2	11,8	0	0	1	5,9
İdarecilik/yöneticilikle ilgili konular	12	70,6	2	11,8	0	0	3	17,6
Kişisel gelişimle ilgili konular	8	47,1	8	47,1	0	0	1	5,9

Fen Bilimleri öğretmenlerinin hiç katılmadıkları mesleki gelişim kurslarının başında öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi (%82,4), 1-2 gün katıldıkları etkinliklerin başında kişisel gelişimle ilgili konular (%47,1), 5 gün ve daha fazla süreyle katıldıkları etkinliklerin başında bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu v.b.) ile ilgili etkinlikler yer almaktadır. Fen Bilimleri öğretmenlerinin 3-4 gün süreyle katıldığı hiçbir etkinlik bulunmamaktadır.

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Fen Bilimleri öğretmenlerinin girmiş oldukları derslerle ilgili görüşleri Tablo 1.37’de verilmiştir.

Tablo 1.37. Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ders yüküm çok fazla	1	5,6	4	22,2	2	11,1	4	22,2	7	38,9
Ders öncesi hazırlık yaparım	13	72,2	4	22,2	0	0	1	5,6	0	0
Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var	11	61,1	5	27,8	0	0	2	11,1	0	0
Öğrencilerle birebir ilgilenmek için yeterli zamanım var	5	27,8	7	38,9	3	16,7	1	5,6	2	11,1
Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum	10	55,6	7	38,9	0	0	1	5,6	0	0
Çok fazla ders dışı iş yüküm bulunmaktadır	4	22,2	5	27,8	2	11,1	1	5,6	6	33,3

Tablo 1.37. incelendiğinde, “Ders yüküm çok fazla” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 5 (%38) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 11 (%51) öğretmen bulunmaktadır. “Ders öncesi hazırlık yaparım” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 17 (%93) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 1 (%6) öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders öncesi hazırlık yaptığı gözlenmektedir. “Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 16 (%89) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen

katılmayan ve hiç katılmayan 2 (%11) öğretmen vardır. Bu durumda öğretmenlerin büyük bir kısmının derse hazırlanmak için yeterince zamanlarının olduğu savunulabilir.

Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 12 (%66) öğretmen varken, bu görüşe kısmen katılmayan ya da hiç katılmayan 3 (%17) öğretmen vardır. Öğretmenlerin yarısından fazlasının öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanının olduğu gözlenmektedir. “Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 17 (%93) öğretmen bulunurken, bu görüşe kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 1 (%6) öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders programındaki değişikliklere ayak uydurabildiği görülmektedir. “Çok fazla ders dışı yüküm var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 9 (%50) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 7 (%39) öğretmen bulunmaktadır.

Fen Bilimleri Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Bu bölümde öğretmen anketinde yer alan değişkenlerin öğrencilerin Fen Bilimleri testindeki başarıları üzerindeki etkisi analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlara analiz yapılan değişken başlığı altında yer verilmiştir.

Okul Türü

Okul türüne göre Fen Bilimleri testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 1.38’de verilmiştir.

Tablo 1.38. Okul Türüne Göre Fen Bilimleri Testi Puan Ortalamaları

Okul Türü	N	%	X
Genel Ortaokul	14	82,4	505,9521
İmam Hatip Ortaokulu	2	11,8	492,3600
Yatılı Bölge Ortaokulu	1	5,9	528,45*
Toplam	17	100	505,6765

*Yatılı Bölge Ortaokulu sayısı 1 olduğu için tabloda sınava katılan okulun ortalamasına yer verilmiştir.

Fen Bilimleri testine ilişkin okul ortalamaları, okul türüne göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının yatılı bölge ortaokullarına ait olduğu ($X=528,45$), yatılı bölge ortaokullarını genel ortaokulların izlediği ($X=505,9521$), en son sırada ise imam hatip ortaokullarının ($X=492,3600$) olduğu görülmektedir.

Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

Sekizinci sınıf ortalama mevcuduna göre, Fen Bilimleri testine ilişkin puan ortalamaları

Tablo 1.39.'de verilmiştir.

1.39. Tablo Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcuduna Göre Okulların Ortalama Fen Bilimleri Puanları

8. Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu	N	%	X
25'ten az	4	23,5	539,3375
25-30 arası	10	58,8	492,9610
31-40 arası	2	11,8	483,2950
41 ve daha fazla	1	5,9	542,95
Toplam	17	100	505,6765

Okullara ait ortalama Fen Bilimleri testi puanları, sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcuduna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının, ortalama sınıf mevcudunun 25'ten az olan okullarda olduğu (X=539,3375), bu okulları sınıf mevcudu ortalama olarak 25-30 arası değişen okulların (X=492,9610) ve 31-40 arası değişen okulların (X=483,2950) takip ettiği görülmektedir. Ortalama sınıf mevcudu 41 ve üzerinde olan okullar okul sayısı bir tane olduğundan ortalama alınmamış, örnekleme bulunan okulun puan ortalaması tabloda yer verilmiştir.

Okulda Fen Bilimleri Laboratuvarı Olup Olmama Durumu

Okulda Fen Bilimleri laboratuvarı olup olmama durumuna ilişkin çalışmada ele alınan toplam 16 okulun %81,3'ünde fen bilimleri laboratuvarı bulunurken, %18,8'inde fen bilimleri laboratuvarı bulunmamaktadır. Okulların fen bilimleri laboratuvarına sahip olup olmama durumlarına göre, okulların ortalama fen bilimleri testi puanları Tablo 1.40'da verilmiştir.

Tablo 1.40. Fen Bilimleri Laboratuvarı Olup Olmama Durumuna Göre Okulların Ortalama Fen Bilimleri Puanları

	N	%	X
Fen Bilimleri Laboratuvarı var mı?			
Evet	13	81,3	509,6446
Hayır	3	18,8	498,4067
Toplam	16	100,0	507,5375

Fen bilimleri testine ilişkin okul ortalamaları, okullarda fen bilimleri laboratuvarı bulunup bulunmama durumuna göre incelendiğinde fen bilimleri laboratuvarı bulunan okulların

ortalamasının ($X=509,6446$), bulunmayan okulların ortalamasından ($X=498,4067$), daha yüksek olduğu görülmektedir.

Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Bulgular

Sosyal Bilgiler testinin değişkenlere göre betimsel istatistikleri aşağıda verilmiştir.

Sosyal Bilgiler Testine İlişkin Yeterlilik Alanları

Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün hazırladığı ABİDE 2016 8. Sınıflar raporunda belirtilen Sosyal Bilgiler testi için iç yeterlilik düzeyleri ve bu düzeylere karşılık gelen puanlar Tablo 1.41’de belirtilmiştir.

Tablo 1.41. Sosyal Bilgiler Dersi Yeterlilik Düzeyleri ve Puan Karşılıkları

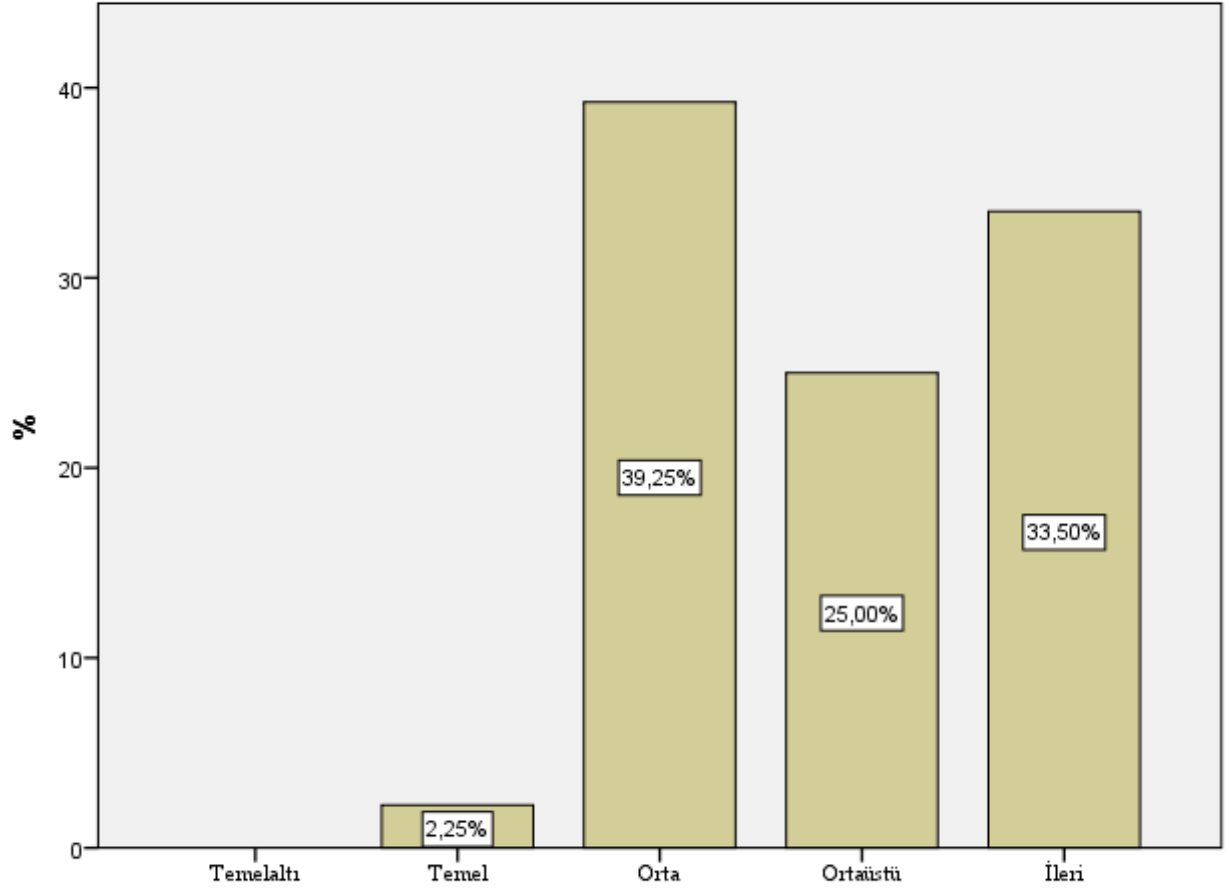
Yeterlilik Düzeyleri	Puan Karşılığı
Temelaltı	271,69’den düşük
Temel	271,69 dâhil olmak üzere 329,18’e kadar
Orta	329,18 dâhil olmak üzere 475,69’a kadar
Ortaüstü	475,69 dâhil olmak üzere 535,34’e kadar
İleri	535,34 ve üzeri

Tablo 1.41. incelediğinde bir öğrenci Sosyal Bilgiler testinden 271,69’dan düşük bir puan aldığıda temelaltı düzeyde, 271,69 dâhil olmak üzere 329,18’e kadar bir puan aldığıda temel düzeyde, 329,18 dâhil olmak üzere 475,69’a kadar puan aldığıda orta düzeyde, 475,69 dâhil olmak üzere 535,34’e kadar bir puan aldığıda ortaüstü, 535,34 ve üzeri puan aldığıda ise ileri düzeyde yer almaktadır. Buna göre Sivas ili 8. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler testine ait yeterlilik düzeylerine dağılımları tablo 1.42.’da verilmiştir.

Tablo 1.42. Sosyal Bilgiler Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlilik Düzeyleri	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
Temelaltı	0	0
Temel	9	2,3
Orta	157	39,3
Ortaüstü	100	25,0
İleri	134	33,5
Toplam	400	100,0

Şekil 1.11. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Testine Ait Yeterlilik Düzeyine Göre Dağılımı

Tablo 1.42. ve Şekil 1.11. incelediğinde Sivas ilinde Sosyal Bilgiler testi için öğrencilerin; % 2,25'inin temelaltı ve temel düzeyde, % 39,25'inin orta düzeyde, % 58,50'sinin ortaüstü ve ileri düzeyde yer aldığı görülmektedir. Sosyal Bilgiler testi için Türkiye'de oranlarına bakıldığında öğrencilerin %32'sinin temel ve temelaltı düzeyde, %41'inin orta düzeyde, %27'sinin orta ve ileri düzeyde olduğu görülmektedir. İlimiz ve Türkiye oranları karşılaştırıldığında ortaüstü ve ileri düzeyde bulunan öğrenci oranımız (%58,50) ülke oranının (%27) üzerinde bulunmaktadır. Aynı şekilde temel ve temelaltı düzeyinde öğrenci oranı ülke oranından oldukça düşüktür. Buna göre ilimiz özelinde Sosyal Bilgiler testi için ülke geneline göre daha başarılı olduğu söylenebilir.

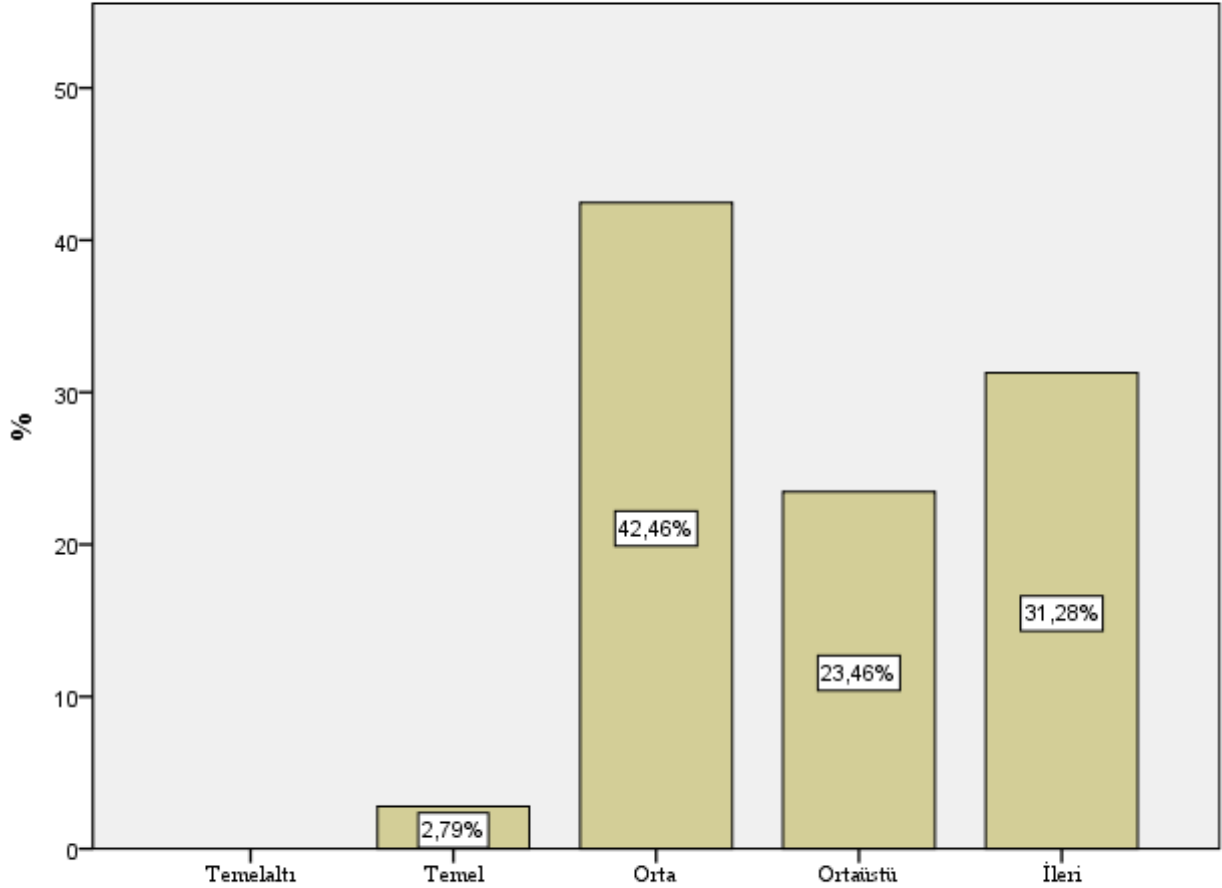
Yeterlilik düzeylerine göre erkek öğrencilerin dağılımı Tablo.1.43'de verilmiştir.

Tablo 1.43. Sosyal Bilgiler Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Erkek Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlilik Düzeyleri	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
Temelaltı	0	0

Temel	5	2,8
Orta	76	42,5
Ortaüstü	42	23,5
İleri	56	31,3
Toplam	179	100,0

Şekil 1.11. Sosyal Bilgiler Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Erkek Öğrencilerin Dağılımı

Tablo 1.43. ve Şekil 1.12. incelendiğinde Sosyal Bilgiler testi için erkek öğrencilerin yaklaşık %3'ünün (N=5) temelaltı ve temel düzeyde, %42'sinin (N=76) orta düzeyde, %55'inin (N=98) ise ortaüstü ve ileri düzeyde yer aldığı gözlenmektedir.

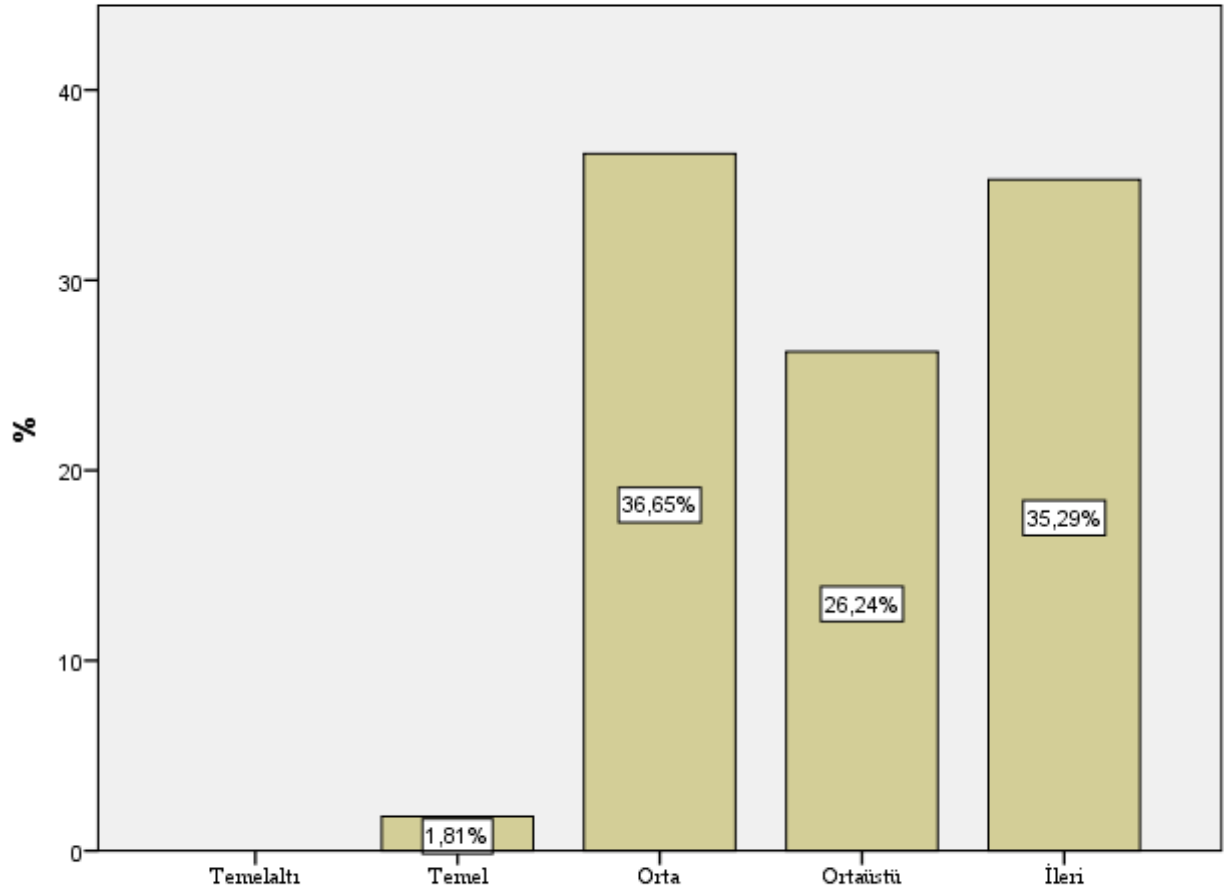
Yeterlilik düzeylerine göre erkek öğrencilerin dağılımı Tablo.1.44'de verilmiştir.

Tablo 1.44. Sosyal Bilgiler Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Kız Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlilik Düzeyleri	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
Temelaltı	0	0
Temel	4	1,8

Orta	81	36,7
Ortaüstü	58	26,2
İleri	78	35,3
Toplam	221	100,0

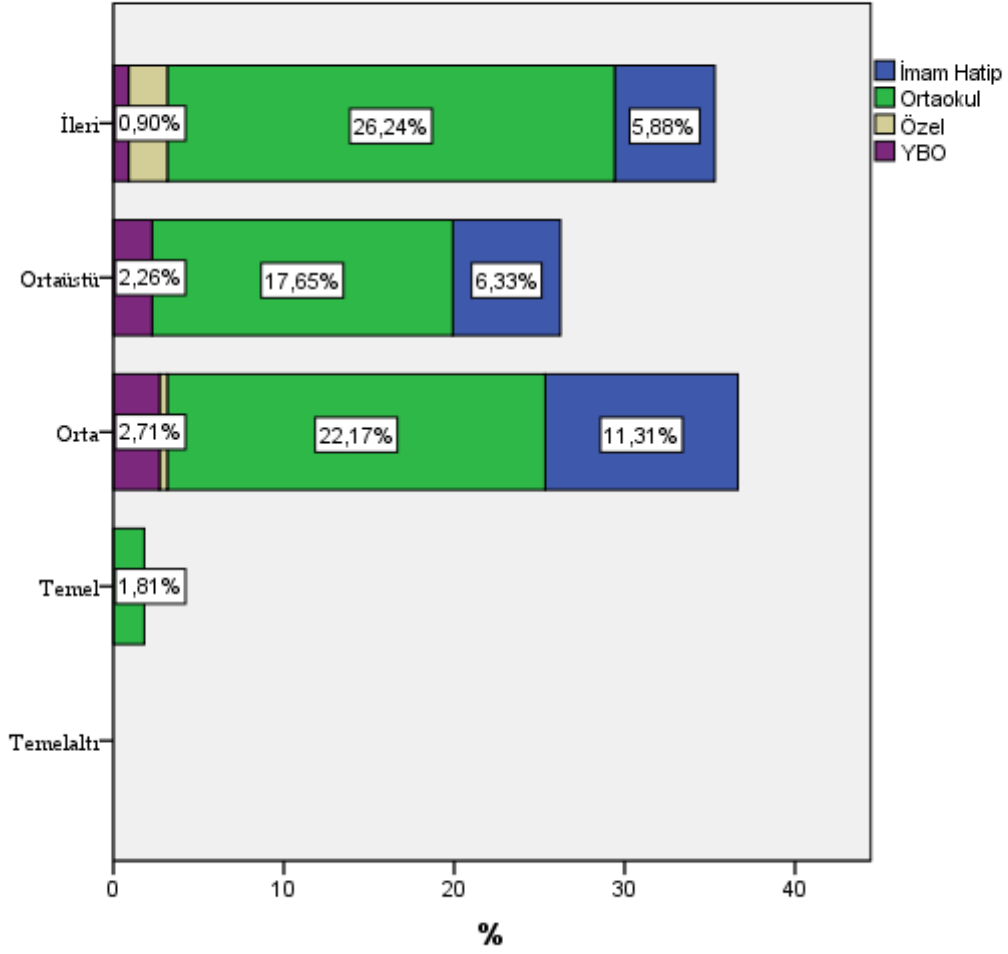
Şekil 1.13. Sosyal Bilgiler Testine Ait Yeterlilik Düzeylerine Göre Kız Öğrencilerin Dağılımı

Tablo 1.44. ve Şekil 1.13. incelendiğinde Sosyal Bilgiler testi için kız öğrencilerin yaklaşık %2'sinin (N=4) temelaltı ve temel düzeyde, %37'sinin (N=81) orta düzeyde, %62'sinin (N=146) ise ortaüstü ve ileri düzeyde yer aldığı gözlenmektedir.

Okul türüne göre okulların yeterlilik düzeylerinin Sosyal Bilgiler alanındaki dağılımı Şekil 1.14.'da verilmiştir.

Şekil 1.14. Okul Türüne Göre Sosyal Bilgiler Alanındaki Yeterlilik Düzeylerinin Dağılımı

Şekil 1.14.'e göre, ortaüstü ve ileri düzeyde en yüksek, temelaltı ve temel düzeyde en düşük öğrenci yüzdesine sahip olan okulların özel okullar; ortaüstü ve ileri düzeyde en düşük, temelaltı ve temel düzeyde en yüksek öğrenci yüzdesine sahip olan okulların ise ortaokullar olduğu görülmektedir.

Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Bu bölümde öğrencilerin Sosyal Bilgiler testindeki başarılarının öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla ilgili değişkenler üzerinde analiz çalışmaları yürütülmüş ve elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyine göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.44.'de verilmiştir.

Tablo 1.44. Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Testi Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Anne Eğitim Düzeyi	N	%	X
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	28	7,8	478,6150
İlkokul mezunu	180	50,4	488,3454
Ortaokul mezunu	92	25,8	488,4246
Lise mezunu	42	11,8	548,3874
Önlisans mezunu	1	0,3	520,25*
Lisans mezunu	14	3,9	600,0524
Toplam	357	100,0	499,1365

*İlgili değişkende 1 öğrenci bulunduğu için ortalaması alınamamış ve öğrenci puanı yazılmıştır.

Sosyal Bilgiler testine ilişkin öğrenci ortalamaları; öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının annelerin eğitim düzeyi lisans olan öğrencilere ait olduğu ($X= 600,0524$), en düşük puan ortalamasının ise annelerinin eğitim düzeyi okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk olan öğrencilere ait olduğu ($X=478,6150$) görülmektedir. Anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencinin de başarısının arttığı söylenebilir. Ayrıca anne eğitim düzeyi değişkenine göre Türkiye ortalamalarına baktığımızda en yüksek puan ortalamasının annelerinin eğitim düzeyi doktora olan öğrencilere, en düşük ortalamasının ise annesinin okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Bu durum ilimiz sonuçları ile ülke sonuçlarının örtüştüğünü göstermektedir.

Eğitim Hedefi

Tablo 1.45.'de öğrencinin eğitim hedefi değişkenine göre Sosyal Bilgiler testinin puan ortalamalarına yer verilmiştir.

Tablo 1.45. Eğitim Hedefi Değişkenine Göre Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Testi Betimsel İstatistikleri

Eğitim Hedefi	N	%	X
Liseyi bitirmek	37	10,1	404,5437
Yüksekokulu bitirmek	25	6,8	481,5233
Üniversiteyi bitirmek	207	56,7	498,4028
Yüksek lisans ya da doktora yapmak	96	26,3	542,0838

Toplam	365	100,0	499,2209
---------------	------------	--------------	-----------------

Öğrencinin eğitim hedefine göre Sosyal Bilgiler testi puan ortalamaları incelendiğinde; en yüksek puan ortalamasının eğitim hedefi yüksek lisans ve doktora yapmak olan öğrencilere ($X=542,0838$), en düşük puan ortalamasının ise eğitim hedefi liseyi bitirmek ($X= 404,5437$) olan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Öğrencilerin eğitim hedefindeki düzey arttıkça Sosyal Bilgiler testine ilişkin puan ortalamaları da artmaktadır. Bu durum ülke istatistikleri ile benzerlik göstermektedir.

Evdeki Kitap Sayısı

Evdeki kitap sayısına göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler testine ait betimsel istatistikler Tablo 1.45.'de yer verilmiştir.

Tablo 1.45. Evdeki Kitap Sayısına Göre Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Testi Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Kitap Sayısı	N	%	X
0-5 kitap	30	8,6	410,4269
6-15 kitap	130	37,1	481,0290
16-50 kitap	101	28,9	511,1469
51-80 kitap	48	13,7	512,7786
81 ve üzeri kitap	41	11,7	556,4809
Toplam	350	100	498,3493

Sosyal Bilgiler testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin evinde bulunan kitap sayısına göre incelendiğinde, en yüksek puan ortalamasının evinde 81 ve üzeri kitap bulunan öğrencilere ait olduğu ($X=556,4809$); en düşük puan ortalamasının ise evinde 0-5 kitap bulunan öğrencilere ait olduğu ($X=410,4269$) görülmektedir.

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Destekleme ve yetiştirme kurslarına (DYK) katılma durumuna göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler testine ait puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.46.'da verilmiştir.

Tablo 1.46. DYK'ya Katılma Durumuna Göre Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılım Durumu	N	%	X
Katılmadım	142	38,2	484,2789

Yalnızca 1. dönem katıldım.	49	13,2	485,0916
Yalnızca 2. dönem katıldım.	26	7,0	458,8879
Her iki dönemde de katıldım.	155	41,7	523,8905
Toplam	372	100,0	499,1161

Öğrencilerin %38,2'si Sosyal Bilgiler dersinden kurslara katılmadığını belirtirken, %41,7'ü her iki dönemde de katıldığını belirtmiştir. Sosyal Bilgiler testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin DYK'ya katılma durumuna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının her iki dönemde de kurslara katılımı olan öğrencilere ait olduğu (X=523,8905), en düşük ortalamanın ise yalnızca 2. dönem katıldığını (X=458,8879) ifade eden öğrencilere ait olduğu görülmektedir.

Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Ödev Verme Sıklığı ve Öğrencilerin Ödevler İçin Harcadıkları Süre

Öğrenci görüşlerine göre Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ödev verme sıklığına ilişkin betimsel istatistikler 1.47.'de görülmektedir.

1.47. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ödev Verme Sıklığına İlişkin Betimsel İstatistikler

	N	%
Hiç	65	18,2
Haftada 1 ya da 2 kez	229	64,1
Haftada 3 ya da daha fazla	63	17,6
Toplam	357	100,0

Öğrenciler en yüksek oranla (%64,1) Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin haftada 1 ya da 2 kez ödev verdiklerini belirtmiştir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin haftada 3 ya da daha fazla ödev verdiğini belirten öğrenci oranı % 17,6 iken hiç ödev vermediğini belirten öğrenci oranı %18,2'dir. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde verilen ödevleri yapmak için harcadıkları süreye göre Sosyal Bilgiler testi puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo1.48.'de verilmiştir.

1.48. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Ödevleri İçin Harcadıkları Süreye Göre Sosyal Bilgiler Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

	N	%	X
15 dakika ya da daha az	117	32,6	495,2544
16-30 dakika	129	35,9	503,6684
31-60 dakika	77	21,4	498,9203
61-90 dakika	20	5,6	487,3467
90 dakikadan fazla	16	4,5	491,4539
Toplam	359	100,0	498,4542

Öğrencilerin % 89,9'u Sosyal Bilgiler dersi ödevlerine en fazla bir saat süre ayırdıklarını belirtmiştir. Bununla birlikte en yüksek oranla öğrencilerin % 35,9'u Sosyal Bilgiler ödevlerine 16-30 dakika harcadığı görülürken, en düşük oranla öğrencilerin % 4,5'ü 90 dakikadan fazla zaman harcadıkları belirlenmiştir.

Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Bu bölümde öğretmen anketinde yer alan değişkenlerin öğrencilerin Sosyal Bilgiler testindeki başarıları üzerindeki etkisi analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlara analiz yapılan değişken başlığı altında yer verilmiştir.

Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki gelişim etkinliklerine katılım durumlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1.49.'da verilmiştir.

Tablo 1.49. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Katılım Durumları

Mesleki Gelişim Etkinlikleri	Hiç		1-2 Gün		3-4 Gün		5 Gün ve daha fazla	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Alanımla ilgili konular	12	66,7	3	16,7	1	5,6	2	11,1
Eğitim/öğretim ile ilgili genel konular	8	44,4	4	22,2	2	11,1	4	22,2
Bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu v.b.)	6	33,3	6	33,3	3	16,7	3	16,7
Öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi	14	77,8	2	11,1	1	5,6	1	5,6
Ölçme ve değerlendirme ile ilgili konular	14	77,8	3	18,8	0	0	1	6,3
Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi	15	83,3	2	11,1	0	0	2	11,1
İdarecilik/yöneticilikle ilgili konular	15	83,3	2	11,1	0	0	1	5,6
Kişisel gelişimle ilgili konular	12	66,7	3	16,7	1	5,6	2	11,1

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin hiç katılmadıkları mesleki gelişim kurslarının başında öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının belirlenmesi (%83,3), 1-2 gün katıldıkları etkinliklerin

başında alanları ilgili konular (% 66,7), 3-4 gün ve 5 gün ve daha fazla süreyle katıldığı etkinliklerin başında bilişim teknolojilerinin derslerde kullanılması (Etkileşimli tahta kursu v.b.) ile ilgili konular yer almaktadır.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin girmiş oldukları derslerle ilgili görüşleri Tablo 1.50’de verilmiştir.

Tablo 1.50. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ders yüküm çok fazla	2	11,8	5	29,4	2	11,8	3	17,6	5	29,4
Ders öncesi hazırlık yaparım	12	70,6	5	29,4	0	0	0	0	0	0
Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var	8	47,1	6	35,3	0	0	3	17,6	0	0
Öğrencilerle birebir ilgilenmek için yeterli zamanım var	1	5,9	9	52,9	1	5,9	6	35,3	2	11,1
Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum	10	58,8	5	29,4	2	11,8	0	0	0	0
Çok fazla ders dışı iş yüküm bulunmaktadır	3	17,6	8	47,1	2	11,8	3	17,6	1	5,9

Tablo 1.50. incelendiğinde, “Ders yüküm çok fazla” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 7 (% 42) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 8 (% 47) öğretmen bulunmaktadır. “Ders öncesi hazırlık yaparım” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 17 (%100) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç

katılmayan öğretmen bulunmamaktadır. Sosyal Bilgiler öğretmenlerin tamamı ders öncesi hazırlık yaptığı gözlenmektedir. “Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 14 (%82) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 3 (% 18) öğretmen vardır. Bu durumda öğretmenlerin büyük bir kısmının derse hazırlanmak için yeterince zamanlarının olduğu savunulabilir.

Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 10 (% 58) öğretmen varken, bu görüşe kısmen katılmayan ya da hiç katılmayan 8 (% 47) öğretmen vardır. Öğretmenlerin yarısından fazlasının öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanının olduğu gözlenmektedir. “Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 15 (% 88) öğretmen bulunurken, bu görüşe kısmen katılmayan ve hiç katılmayan öğretmen bulunmamaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders programındaki değişikliklere ayak uydurabildiği görülmektedir. “Çok fazla ders dışı yüküm var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 11 (% 65) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 4 (% 24) öğretmen bulunmaktadır.

Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Bu bölümde öğretmen anketinde yer alan değişkenlerin öğrencilerin Sosyal Bilgiler testindeki başarıları üzerindeki etkisi analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlara analiz yapılan değişken başlığı altında yer verilmiştir.

Okul Türü

Okul türüne göre Sosyal Bilgiler testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 1.51’de verilmiştir.

Tablo 1.51. Okul Türüne Göre Sosyal Bilgiler Testi Puan Ortalamaları

Okul Türü	N	%	X
Genel Ortaokul	14	82,4	499,6443
İmam Hatip Ortaokulu	2	11,8	482,8550
Yatılı Bölge Ortaokulu	1	5,9	508,87*
Toplam	17	100	498,2118

*Yatılı Bölge Ortaokulu sayısı 1 olduğu için tabloda sınava katılan okulun ortalamasına yer verilmiştir.

Sosyal Bilgiler testine ilişkin okul ortalamaları, okul türüne göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının yatılı bölge ortaokullarına ait olduğu ($X=508,87$), yatılı bölge ortaokullarını genel ortaokulların izlediği ($X=499,6443$), en son sırada ise imam hatip ortaokullarının ($X=482,8550$) olduğu görülmektedir.

Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

Sekizinci sınıf ortalama mevcuduna göre, Sosyal Bilgiler testine ilişkin puan ortalamaları Tablo 1.52.'de verilmiştir.

1.52. Tablo Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcuduna Göre Okulların Ortalama Sosyal Bilgiler Puanları

8. Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu	N	%	X
25'ten az	4	23,5	531,3000
25-30 arası	10	58,8	487,6350
31-40 arası	2	11,8	472,9150
41 ve daha fazla	1	5,9	522,22
Toplam	17	100	498,2118

Okullara ait ortalama Sosyal bilgiler testi puanları, sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcuduna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının, ortalama sınıf mevcudunun 25'ten az olan okullarda olduğu ($X=531,3000$), bu okulları sınıf mevcudu ortalama olarak 25-30 arası değişen okulların ($X=487,6350$) ve 31-40 arası değişen okulların ($X=472,9150$) takip ettiği görülmektedir. Ortalama sınıf mevcudu 41 ve üzerinde olan okullar okul sayısı bir tane olduğundan ortalama alınmamış, örnekleme bulunan okulun puan ortalaması tabloda yer verilmiştir.